

KARMØY KONTROLLUTVALG

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Dato: onsdag 20. mai 2015
Tid: kl 17.30
Sted: Karmøy Rådhus, rom 309

Forfall meldes til: Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS tlf 52 75 73 50, som sms til mobiltlf. 959 86 979 eller på e-post: post@kontrollutvalgene.no

Medlem som må melde forfall eller anser seg inhabil, må gi melding om dette så tidlig som råd er. Varamedlemmer vil bli innkalt særskilt. Saker merket *Unntatt offentlighet i medhold av off.l.*, sendes bare internt. Sakskartet vil bli lagt ut på kommunens nettside og på www.kontrollutvalgene.no

Rådmannen inviteres/innkalles til å orientere i sak 14/15 og regnskapssakene.

Sakliste:

- 13/15 Godkjenning av protokoll fra møte 11.03.15
- 14/15 Referat- og orienteringssaker 20.05.15
- 15/15 Karmøy kommune - årsregnskap 2014 – kontrollutvalgets uttalelse
- 16/15 Karmøy Industrivannverk - årsregnskap 2014 – uttalelse
- 17/15 Karmøy Næringsfond - årsregnskap 2014 – uttalelse
- 18/15 Konkurranses grunnlag – anbud på kjøp av revisjonstjenester 2016-2020
- 19/15 Valg av prosjekt – forvaltningsrevisjon – barneverntjenesten eller legetjenesten i Karmøy kommune - prosjektplaner

Eventuelt

Karmøy/Aksdal 13.05.15

Simon Næsse (sign.)
Kontrollutvalgsleder

Toril Hallsjø
daglig leder/utvalgssekretær

Kopi: Ordfører (møte- og talerett)
Revisor (møte- og talerett)
Rådmann (invitert m/økonomisjef og regnskapssjef)
Varamedlemmer (til orientering)

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	20.05.15	13/15
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	033	

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.03.15

Vedlegg: Protokoll fra kontrollutvalgsmøte 11.03.15

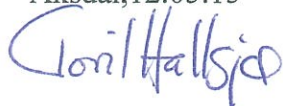
Saksorientering:

Vedlagt følger utkast til protokoll fra kontrollutvalgets møte 11.03.15. Protokollen er gjennomlest og godkjent av leder i etterkant av møtet og oversendt kommunestyret til orientering.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 11.03.15 godkjennes.

Aksdal, 12.05.15

Toril Hallsjø
Daglig leder/utvalgssekretær

KARMØY KONTROLLUTVALG

PROTOKOLL

Onsdag 11. mars 2015 ble det avholdt møte i Karmøy kontrollutvalg under ledelse av utvalgets nestleder Ernst Morgan Endresen.

MØTESTED:	Karmøy Rådhus, formannskapssalen
MØTESTART/MØTESLUTT:	kl. 17.30 – kl. 20.25
MØTENDE MEDLEMMER:	Ernst Morgan Endresen (H), Brit Astrid Grønning (H), Gunn Elise Aarsand Dale (A), Eli M. Rovik (FrP), Kenneth Lodden (FrP) og Jakob Eng (KrF)
MØTENDE VARAMEDLEM:	Ingen
FORFALL:	Simon Næsse (A)
FRA SEKRETARIATET MØTTE:	Daglig leder/utvalgssekretær Toril Hallsjø, Haugaland kontrollutvalgssekretariat IKS
FRA REVISJONEN MØTTE:	Forvaltn. revisor Kari Gåsemyr og Sigurd Kirkebø, Deloitte AS, Bergen i sak 9/15, 10/15 og 11/15
ANDRE SOM MØTTE:	Helse- og omsorgssjef Nora Olsen-Sund i sak 9/15 Næringssjef Per Velde og div.sjef nett John Harald Jakobsen, Haugaland Kraft AS i sak 10/15
MERKNADER TIL INNKALLING:	Ingen
MERKNADER TIL SAKLISTE:	Utvalget enig om å behandle sak 10/15 først, deretter 9/15 og 11/15 og så følge sakliste.

FØLGENDE SAKER BLE BEHANDLET:

SAK 7/15 GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 28.01.15

Sekretariatets innstilling:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 28.01.15 godkjennes.

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Kontrollutvalget hadde ingen merknader til protokollen.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15:

Protokollen fra møte i kontrollutvalget 28.01.15 godkjennes.

SAK 8/15 REFERAT- OG ORIENTERINGSSAKER 11.03.15

10. Statusoversikt pr. mars 2015
11. Årsrapport og skatteregnskapet 2014 – skatteoppkrever/kemner i Karmøy
12. Kontrollrapport 2014 vedr skatteoppkreverfunksjonen for Karmøy kommune
13. Evaluering av NKRF Kontrollutvalgskonferansen 4.- 5.02.15, Gardermoen
14. Invitasjon til FKT- kontrollutvalgskonferansen 3.- 4.06.15, Gardermoen

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Sekretær orienterte.

Nytten av statusoversikt ble igjen framhevet og utvalget kunne ikke forstå hvorfor oppsettet ikke ble innført for de andre utvalgene. Utvalget ønsket et brev til rådmannen med henvisning til hans tilbakemelding knyttet til oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapport «Internkontroll og vedtaksoppfølging» der det skulle utvikles et system for oppfølging av politiske vedtak. Deltakerne av NKRF-konferansen var stort sett meget fornøyd, men emnet knyttet til kommende kommunereform ble av noen ansett for å være en politisk sak og ha lite med tilsyn og kontroll. Påmelding til FKT-konferansen meldes til sekretariatet innen 7. april.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15:

Referatsakene 10-14 blir tatt til orientering.

Utvalget etterlyser system for oppfølging av politiske vedtak og vil be sekretariatet sende et brev til rådmannen hvor det vises til pkt. 10 i oppfølging av rapporten «Internkontroll og vedtaksoppfølging».

Til FKT-konferansen 3.-4. juni kan én delta. Utvalgsleder gis prioritet.

SAK 9/15 FORVALTNINGSREVISJONSRAPPORT – «TILDELING OG TILGJENGELIGHET AV PLEIE- OG OMSORGSTJENESTER FOR ELDRE»

Sekretariatets innstilling:

1. Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester for eldre» fra Deloitte til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.
3. Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapporten innen 9 måneder etter kommunestyrets vedtak.

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Kari Gåsemyr, Deloitte gikk gjennom rapportens sentrale funn og vurderinger. Utvalget mente det var en grundig rapport. Rapporten gav et godt bilde av dagens situasjon i følge helse- og omsorgssjefen. Den var nyttig og hun ville selvsagt gripe fatt i de anbefalingene som var foreslått. Hun mente mye kan gjøres gjennom organisering, men at det også var et sterkt behov for økte ressurser som følge av økt antall eldre i kommunen. Hun opplyste at helse- og sosialplanen ville bli revidert i vår.

Etter ønske fra helse- og omsorgssjef fremme nestleder forslag om at frist for tilbakemelding settes til 12 måneder. Utvalget sluttet seg til forslaget.

Nestleder fremmet også forslag om at Deloitte ble engasjert til å presentere rapporten i forkant av kommunestyrebehandling. Sekretær gjorde oppmerksom på at dette ikke lå inne i bestillingen. Utvalget mente en presentasjon var viktig og sluttet seg til nestleders forslag. Utvalget ønsket også at sekretær tok opp med ordfører at saken kommer opp i mars og at presentasjonen kommer tidlig i møtet pga. revisors reisetid.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15:

Kontrollutvalget engasjerer Deloitte as til å presentere rapport om pleie- og omsorgstjenestene for eldre for kommunestyret den 24. mars. Kostnadene dekkes over kontrollutvalgets budsjett.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15 og innstilling til kommunestyret:

1. *Karmøy kommunestyre tar forvaltningsrevisjonsrapporten «Tildeling og tilgjengelighet av pleie- og omsorgstjenester for eldre» fra Deloitte til orientering.*
2. *Rapporten oversendes rådmannen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.*
3. *Rådmannen gir tilbakemelding til kommunestyret via kontrollutvalget om oppfølging av rapporten innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.*

SAK 10/15 SELSKAPSKONTROLL - HAUGALAND KRAFT AS OG HAUGALAND NÆRINGSPARK AS

Sekretariatets innstilling:

1. Karmøy kommunestyre tar Deloitte sin revisjonsrapport «Selskapskontroll – Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS» til orientering.
2. Rapporten oversendes rådmannen, representantskapet og selskapet sitt styre og ledelsen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.
3. Det gis tilbakemelding til eierkommunenenes kommunestyrer via kontrollutvalgene om hvordan kommunestyrevedtaket er fulgt opp innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Revisor Kirkebø, Deloitte startet sin presentasjon med å framheve at arbeidet med rapporten hadde vært en positiv prosess og de hadde hatt godt samarbeid med selskapets ledelse. Selskapet framstår som veldrevet og at de ønsker dialog med eierne. De har gode rutiner, følger sentrale retningslinjer fra KS. Det er funnet noen forbedringspunkter og et avvik fra aksjeloven. Han gikk så gjennom de ulike problemstillingene og vurderinger.

Utvalget mente rapporten var god og pedagogisk lettlest. Med bakgrunn av forhold avslørt i andre kraftselskap mente nestleder at dette var betryggende lesning. Utvalget stilte spørsmål om Haugaland Næringspark, sponsoravtalene og om eierandel i fotballklubben FKH.

Nestleder fremmet forslag om at Deloitte ble engasjert til å presentere rapporten i forkant av kommunestyrebehandling. Utvalget mente en presentasjon var viktig og sluttet seg til nestleders forslag.

Divisjonssjef Jakobsen så på rapporten som en mulighet for selskapet til å vise seg fram og forbedre seg.

Næringssjef Velde opplyste at sak om eierstrategi for selskapene vil bli lagt fram for kommunestyret i mai. Utvalget ønsket at disse to presentasjonene ble lagt fram i samme møte.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15

Kontrollutvalget engasjerer Deloitte as til å presentere rapport om selskapskontroll av Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS for kommunestyret den 12. mai. Kostnadene dekkes over kontrollutvalgets budsjett.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15 og innstilling til kommunestyret:

- 1. Karmøy kommunestyre tar Deloitte sin revisjonsrapport «Selskapskontroll – Haugaland Kraft AS og Haugaland Næringspark AS» til orientering.*
- 2. Rapporten oversendes rådmannen, representantskapet og selskapet sitt styre og ledelsen for videre oppfølging av rapportens anbefalinger.*
- 3. Det gis tilbakemelding til eierkommunenenes kommunestyre via kontrollutvalgene om hvordan kommunestyrevedtaket er fulgt opp innen 12 måneder etter kommunestyrets vedtak.*

SAK 11/15 VALG AV NYTT FORVALTNINGSREVISJONSPROSJEKT I 2015

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontrollutvalg ber revisor om å legge fram prosjektmandat på følgende prosjekt til neste møte 20.05.15

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Utvalget følte ikke at det var behov for oppfølgingsrapporter knyttet til de to rapportene som var framlagt i møtet.

Nestleder fremmet forslag om en forvaltningsrevisjon innen barnevern, slik Bokn kontrollutvalg hadde invitert til. Jakob Eng fremmet forslag om rusomsorg og legetjenesten.

Utvalget drøftet de ulike temaene og falt ned på å be Deloitte se på ulike problemstillinger innen både barnevern og legetjenesten til neste møte. Utvalget vil så i mai ta standpunkt til hvilket prosjekt som skal settes i bestilling. Rapport var da forutsatt skulle være ferdig til 30. september og revisor mente det skulle være mulig. Ikke-valgt prosjekt kunne da settes i bestilling senere.

Sekretær forslo at utvalget kunne invitere administrasjonen til å orientere om rusomsorg. Utvalget tiltrådte dette forslaget og mente junimøtet kunne avsettes til dette.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15:

Karmøy kontrollutvalg ber revisor om å legge fram prosjektmandat på følgende prosjekter til neste møte 20.05.15:

1. Barneverntjenesten og
2. Legetjenesten

Til kontrollutvalgets møte i juni inviteres administrasjonen til å orientere om saksfeltet rusomsorg og kommunens LAR-tilbud.

SAK 12/15 KONTROLLUTVALGETS ÅRSMELDING FOR 2014

Sekretariatets innstilling:

Karmøy kontrollutvalg godkjenner årsmelding for 2014.

Karmøy kommunestyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2014 til orientering.

Behandling i kontrollutvalget 11.03.15:

Utvalget mente årsmeldingen var meget god og utvalget sluttet seg til innholdet, slik det var framlagt. Nestleder satte fram ønske om at utvalgsleder presenterte hovedpunktene i årsmeldingen i kommunestyrets møte i mars, der også årsmeldingene fra eldreråd og råd for nedsatt funksjonsevne var satt på saklisten.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15

Kontrollutvalget i Karmøy godkjenner vedlagte årsmelding for 2014.

Enstemmig vedtak i kontrollutvalget 11.03.15 og innstilling til kommunestyret:

Karmøy kommunestyre tar kontrollutvalgets årsmelding for 2014 til orientering.

Eventuelt

Ingen saker ble meldt eller tatt opp.

Etter vedtatt møteplan er neste møte **onsdag 20. mai** kl.17.30. Regnskap 2014 vil da bli lagt fram til uttalelse og revisor presenterer to prosjektmandater. Uttalelsene legges fram for formannskapet 9. juni og kommunestyret 16.juni.

Utvalget ønsket å markere at sekretariatet har vært i drift i 10 år med kake.

Karmøy, 11. mars 2015

Ernst Morgan Endresen (sign.)
Nestleder

Toril Hallsjø (sign.)
utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	20.05.15	15/15
Formannskapet	01.06.15	
Kommunestyret	16.06.15	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

KARMØY KOMMUNES ÅRSREGNSKAP FOR 2014 – KONTROLL-UTVALGETS UTTALELSE

Saksvedlegg:

- Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
- Revisors beretning 2014
- Revisjonsrapport for årsregnskapet 2014 (nr 5)
- Hovedoversikter 1A ,1B, 2A, 2B og balansen (hele regnskapet for 2014 m /noter i eget hefte)
- Rådmannens årsberetning 2014
- Årsmelding for 2014 (eget vedlegg)

Saksorientering:

Innledning

Vedlagt følger Karmøy kommunes årsregnskap for 2014 med årsberetning (separat hefte), årsmelding 2014 (separat vedlegg), Deloitte's revisjonsberetning datert 15.04.15 (også første side i regnskapet), samt revisjonsrapport datert 20.04.15 (vedlegg 2). Regnskapstallene som gir en økonomisk oversikt følger saksframlegget som vedlegg.

Revisor, kommunens økonomisjef og regnskapssjef vil delta under behandlingen av saken.

Bakgrunn

Det går fram av forskrift om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner § 7 at kontrollutvalget skal gi uttalelse om årsregnskapet:

Når kontrollutvalget er blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret. Kopi av uttalelsen skal være formannskapet i hende tidnok til at det kan tas hensyn til den før dette organet avgir innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Det er ikke et krav om at kontrollutvalget behandler årsberetningen/meldingen, men denne skal følge med saken, og det skal bemerkes om det er vesentlige avvik mellom årsmelding og regnskap.

Kommunestyret skal vedta både årsregnskapet og årsberetning i samme møte. Årsregnskapet skal vedtas etter innstilling fra formannskapet.

Om årsregnskap og årsmelding (for kommuner og fylkeskommuner) står det følgende i forskrift om årsregnskap og årsberetning § 10:

Årsregnskapet og årsberetningen skal vedtas av kommunestyret og fylkestinget sjølv senest seks måneder etter regnskapsårets slutt.

Årsregnskapet skal være avlagt av fagsjef for regnskap innen 15. februar i året etter regnskapsåret.

Administrasjonssjefen eller kommune-/fylkesrådet utarbeider årsberetningen, og fremmer denne for det organ kommunestyret eller fylkestinget bestemmer. Årsberetningen skal avgis uten ugrunnet opphold, og senest innen 31. mars. Hvis årsberetningen ikke fremmes for kontrollutvalget, skal den oversendes til kontrollutvalget før kontrollutvalget avgir uttalelse til årsregnskapet. Årsberetningen skal foreligge til behandling i kommunestyret eller fylkestinget samtidig med at årsregnskapet skal behandles.

Der det er vesentlige avvik mellom utgifter i årsregnskapet og bevilgning til formålet i regulert budsjett, skal det redegjøres for avviket. Tilsvarende gjelder ved avvik mellom inntekter i årsregnskapet og regulert budsjett.

Administrasjonssjefen skal vurdere tiltak for å bedre den økonomiske oppfølgingen gjennom året dersom det oppstår vesentlige avvik fra regulert budsjett.

Etter forskrift § 8 skal også kontrollutvalget se etter at revisjonen sine merknader blir fulgt opp.

Grunnlaget for kontrollutvalgets uttalelse

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av årsregnskapet er Karmøy kommunes avlagte årsregnskap for 2014 med noter, revisjonsberetning, revisors revisjonsrapport 2014 og rådmannens årsberetning og årsmelding for 2014.

Regnskapet

Årsregnskap viser et negativt **brutto driftsresultat** (forholdet mellom driftsutgifter inkl. avskrivninger og driftsinntekter inkl. skatteinntekter og rammeoverføringer) på minus 34 mill. kr mot opprinnelig budsjett på minus 30,7 mill. og revidert budsjett på minus 39,8 mill.

Avviket mellom brutto driftsresultat og opprinnelig budsjett skyldes at driftsutgiftene økte med 42 mill. kr, mens driftsinntektene økte med 48 mill. kr.

Netto driftsresultat er det samme som brutto driftsresultat justert for finansinntekter og finanskostnader. Netto driftsresultat i 2014 ble positivt med 15,2 millioner mot opprinnelig budsjett på 0,3 mill. kr og revidert budsjett på minus 8,7 mill. kr. Det utgjør **0,6 %** av driftsinntektene, som er noe under nytt anbefalt nivå på 1,75 %. Resultatet i fjor var på 1,9 %.

For landets kommuner, inkludert Oslo og kommunale foretak og IKS er snitt-tallet i år på 1,3 %, som er en nedgang fra 2,9 % fra året før.

Avsetning til fond viser 49,5 mill. kr, mens bruk av avsetninger er på 35,3 mill. kr. Sum utgifter i investeringsregnskapet var i 2014 på 263,5 millioner kr. Justert for finansieringstransaksjoner og inntekter var finansieringsbehovet på 245 millioner kr. Investeringsregnskapet er gjort opp i balanse.

Totalt sett er regnskapet gjort opp med **et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på kr 1.080.155.**

Noter

For at regnskapet skal gi leserne så god informasjon som mulig, er det viktig at tallene i regnskapet blir supplert med noter som gir tydelig henvisning til hvilke element i årsregnskapet de knytter seg til. Videre er det i KRS (kommunal regnskapsstandard) nr 6 listet opp en rekke noter som kan være aktuelle noteopplysninger. Notene som er utarbeidet i år er de samme som tidligere år.

Årsberetning og årsmelding

Etter loven skal det legges fram en årsberetning som skal gi opplysninger som er viktige for å bedømme kommunens økonomiske stilling og resultatene om virksomheten som ikke går fram av regnskapet. Etter lovendring i 2002 ble det krav om at beretningen også skulle redegjøre om den faktiske tilstanden innen **likestilling** i kommunen med bl.a. iverksatte og planlagt tiltak. Dette kravet har nå alle kommuner innarbeidet i sine årsberetninger/-årsmeldinger/årsrapporter.

Etter lovendring i 2013, er det nå krav om at rådmannen også skal skrive noe om hva som er gjort eller om planer som er laget innenfor arbeidet med **internkontroll** og arbeidet med å heve **etikken** i kommunen. Det vises til kommuneloven § 48 pkt. 5:

«Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten.»

Karmøy kommunes årsberetning gir utfyllende opplysninger til det tallmaterialet som går fram av regnskapet. Forklaringer på avvik er gjort nærmere rede for i årsberetningen. Det er videre laget god redegjørelse om likestillingsarbeidet, herunder fakta om kjønnsfordeling, om deltidsproblematikk, IA-arbeid, diskriminering og tilgjengelighet.

Rådmannen har også etterlevet loven ved å skrive mye om arbeid med internkontroll, bl.a. med bakgrunn i forvaltningsrevisjonen som ble gjennomført i 2013. Videre er det gjort rede for hva som gjort innen **etisk arbeid**, med bl.a. nye etiske retningslinjer for ansatte og folkevalgte og innen etisk kompetansebygging.

I tillegg har kommunen i år, som tidligere år, laget en god og informativ årsmelding med mange fine bilder og grafiske framstillinger.

Generelt om innholdet i en revisorberetning

Forbehold brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som påvirker revisor sin konklusjon av regnskapet. Presiseringer brukes når revisor ønsker å gjøre kommunestyret oppmerksom på forhold som ikke påvirker revisor sin konklusjon om regnskapet totalt sett.

Innholdet i revisors revisjonsberetning og revisjonsrapport

Revisor har avlagt såkalt «ren» beretning, dvs at det tas ikke forbehold eller presiseringer i beretningen.

Revisor konkluderer med at *"Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Karmøy kommune per 31. desember 2014, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge"*.

I årets revisjonsrapport 2014 skriver revisor bl.a *"kommunen har gjennomgående etablert tilfredstillende rutiner, og det ikke avdekket vesentlige feil og mangler ved regnskapsføringen eller årsregnskapet. Vi opplever dialogen med kommune som svært åpen og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bedt om"*.

Revisor konstaterer at det det er forbedringspotensiale knyttet til kommunens rutiner for dokumentasjon av balansepostene i regnskapet, for eksempel i forhold til lønns- og avgifts-området. Det er viktig at kommunen er særlig oppmerksom på de krav som bokføringsloven stiller til dokumentasjon. Dette forholdet ble også påpekt av revisor i fjor.

Rapporten, sammen med beretningen, danner grunnlaget for den oppfølging utvalget eventuelt må foreta etter forskrift § 8. Kontrollutvalget må vurdere om de vil ha tilbakemelding fra administrasjonen på merknadene. Sekretariatet har tidligere fremmet forslag om at det skulle gjøres, men utvalget har vært enig om å utelate dette, som følge av økonomisjefens redegjørelse i møtet. Forslag til vedtak vil da være følgende:

Kontrollutvalget vil be rådmannen gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget innen 01.09.15 på hvordan merknaden i revisjonsrapport 2014 er fulgt opp.

Kontrollutvalgets uttalelse

Vedlagt saken følger sekretariatets forslag til uttalelse fra kontrollutvalget om årsregnskapet. Kontrollutvalget må vurdere om det er forhold som de vil kommentere ytterligere i sin uttalelse til kommunestyret, basert på dokumentene i saken og orientering gitt i møtet.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:

Kontrollutvalget har følgende/ingen kommentarer til årsregnskapet 2014 og vedtar vedlagte uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap for 2014 slik den foreligger/med disse endringene/tilleggene.

Aksdal, 13.05.15

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til

kommunestyret i Karmøy kommune

Kontrollutvalgets uttalelse til Karmøy kommunes årsregnskap for 2014

Innledning

Kontrollutvalget har i møte 20.05.15, sak 15/15 behandlet Karmøy kommunes årsregnskap for 2014.

Årsregnskapet består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanse-regnskap, økonomiske oversikter, noteopplysninger og pliktige budsjett-opplysninger.

Grunnlaget for uttalelsen

Grunnlaget for kontrollutvalgets behandling av kommunens årsregnskap er det avlagte årsregnskapet med noter, revisjonsberetning datert 15.04.15, revisors revisjonsrapport datert 20.04.15 og rådmannens årsberetning og årsmelding.

I tillegg har oppdragsansvarlig revisor og rådmannen supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger under behandlingen av årsregnskapet i kontrollutvalget.

Kontrollutvalgets uttalelse:

Karmøy kommunes årsregnskap for 2014 er gjort opp med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1.080.155.

Kontrollutvalget merker seg at årsregnskapet viser et positivt netto driftsresultat med 15,2 mill. kr, som utgjør 0,6 % av driftsinntektene. Dette er imidlertid under Teknisk beregningsutvalgs anbefalte ny resultatmargin på 1,75 %.

Under henvisning til utvalgets egen gjennomgang av regnskapsdokumentene og revisjonsberetningen for 2014, mener kontrollutvalget at årsregnskapet for 2014 totalt sett gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av kommunens virksomhet i 2014 og for kommunens økonomiske stilling pr. 31.12.14.

Ut over ovennevnte har kontrollutvalget ingen merknader til Karmøy kommunes årsregnskap for 2014.

Karmøy, 20. mai 2015

Simon Næsse
kontrollutvalgsleder

Kopi: Formannskapet (møtet 01.06.15)

Til kommunestyret i Karmøy kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Karmøy kommune som viser kr 1.982.000.377 til fordeling drift og et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 1.080.155. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, og driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Karmøy kommune per 31. desember 2014, og av

resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om budsjett*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Haugesund, 15.4.2015
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Karmøy Kommune
Rådhuset
4250 Kopervik

Haugesund, 20. april 2015

Att: Kontrollutvalget
Kopi: Rådmann

Revisjonsrapport nr 5 (journalføres)

REVISJONSRAPPORT FOR ÅRSREGNSKAPET 2014

Vi har avsluttet revisjonen av regnskapet for 2014, og vil benytte anledningen til å gi en kort tilbakemelding om revisjonsarbeidet, og formidle observasjoner som det etter vår vurdering er viktig at ledelsen i kommunen er informert om.

Vi har gjennomført de revisjonshandlingene vi har sett som nødvendige for å få bekreftet at årsregnskapet ikke inneholder vesentlige feil eller mangler og som grunnlag for vår revisjonsberetning.

Deloitte utfører en risikobasert revisjon. Dette innebærer at kontrollmetoder og kontrollomfang blir tilpasset risikoen og rutinene i organisasjon. Vi kartlegger og vurderer derfor de viktigste økonomi- og regnskapsrutinene for å identifisere hvor det er størst risiko for feil i regnskapsrapporteringen.

Vi vil presisere at det er ledelsen i kommunen som er ansvarlig for å etablere og gjennomføre en tilfredsstillende intern kontroll. Som en del av dette skal ledelsen se til at regnskapsføringen er i samsvar med lover og forskrifter og at formuesforvaltningen er ordnet på en trygg måte.

Kommunen har gjennomgående etablert tilfredsstillende rutiner, og det er ikke avdekket vesentlige feil eller mangler ved regnskapsføringen eller årsregnskapet. Vi opplever dialogen med kommunen som svært åpen og god, og vi har fått tilgang til all informasjon vi har bedt om.

Revisjonen gjennom året

Ved interimrevisjonen har vi på noen utvalgte regnskapsområder kartlagt og testet om vesentlige interne kontroller har fungert i hele regnskapsperioden. I tillegg har vi benyttet analyser og kontrolltester som grunnlag for å vurdere kvaliteten på regnskapet. Videre har vi utført kontroll av vesentlige inntekts- og kostnadsposter i regnskapet.

Vi har ikke avdekket forhold som var av en slik karakter eller størrelse at de fører til usikkerhet knyttet til det framlagte årsregnskapet.

Dokumentasjonen på årsregnskapet som er blitt lagt fram for revisjonen har hatt tilfredsstillende kvalitet.

Revisjonen av årsoppgjøret

Revisjonen av årsregnskapet har i stort grad vært rettet mot å verifisere balansepostene pr. 31.12.2014. Vi har lagt vekt på å kontrollere at inntekter og gjeld er fullstendige og at eiendeler og utgifter er gyldige. I tillegg har vi avstemt/kontrollert større inntektsposter, som skatter, rammeoverføringer og andre statlige tilskudd, og vesentlige kostnader/utbetalinger, som lønn, tilskudd, avdrag og avskrivninger.

Vi har ved våre revisjonshandlinger ikke funnet vesentlige formelle eller materielle feil i det fremlagte regnskap.

Bokføringsloven og dokumentasjon av regnskapet

Bokføringsloven (Lov 2004-11-19 nr 73) og bokføringsforskriften (Forskrift 2004-12-01 nr. 1558) ble fra 1. januar 2011 gjeldende for kommuner og fylkeskommuner, samt kommunale og fylkeskommunale foretak.

Ved utarbeidelse av årsregnskap skal det etter bokføringsloven § 11 være dokumentasjon av alle balanseposter i regnskapet untatt de som er ubetydelige.

Vi konstaterer at det er forbedringspotensial knyttet til kommunens rutiner for dokumentasjon av balansepostene i regnskapet, f.eks. i forhold til lønns- og avgiftsområdet. Det er viktig at kommunen er særlig oppmerksom på de krav som bokføringsloven stiller til dokumentasjon. Alle betydelige balanseposter skal være tilfredsstillende dokumentert, også slik at det skal være mulig å forstå posten for andre enn de som utarbeider dokumentasjonen.

Avslutning

Dersom noe skulle være uklart i framstillingen ovenfor, eller at det er behov for hjelp i forbindelse med konkretisering og gjennomføring av anbefalte tiltak eller andre forhold, står vi gjerne til tjeneste.

Med vennlig hilsen
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

Økonomiske oversikter

1 KARMØY KOMMUNE - 2014

Økonomisk oversikt - drift

Regnskap

Reg. budsjett

Oppr.budsjett

23.04.2015

Regnskap i fjor

Driftsinntekter

Brukerbetalinger	106.585.628,74	100.498.000,00	96.498.000,00	101.455.722,87
Andre salgs- og leieinntekter	179.963.774,83	175.621.000,00	175.621.000,00	167.562.610,75
Overføringer med krav til motytelse	247.991.841,07	212.481.325,00	210.312.000,00	250.697.403,25
Rammetilskudd	954.924.146,00	974.700.000,00	974.700.000,00	925.112.201,00
Andre statlige overføringer	51.554.126,00	41.311.000,00	41.311.000,00	44.088.047,92
Andre overføringer	5.630.271,79	4.995.000,00	0,00	-102.100,00
Skatt på inntekt og formue	951.724.472,26	941.000.000,00	941.000.000,00	920.468.954,10
Eiendomsskatt	68.762.092,53	69.000.000,00	69.000.000,00	68.788.265,28
Andre direkte og indirekte skatter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum driftsinntekter	2.567.136.353,22	2.519.606.325,00	2.508.442.000,00	2.478.071.105,17

Driftsutgifter

Lønnsutgifter	1.343.788.730,47	1.315.268.000,00	1.312.729.000,00	1.282.661.495,93
Sosiale utgifter	358.958.610,27	356.002.000,00	356.757.000,00	334.261.654,14
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	259.584.346,19	262.838.625,00	256.677.000,00	250.988.842,48
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	388.609.420,12	382.786.000,00	375.133.000,00	372.683.468,88
Overføringer	182.959.717,10	173.487.000,00	168.862.000,00	177.979.578,23
Avskrivninger	80.390.621,00	83.243.000,00	83.243.000,00	77.931.237,00
Fordeelte utgifter	-13.061.909,50	-14.211.000,00	-14.211.000,00	-12.799.895,30
Sum driftsutgifter	2.601.229.535,65	2.559.413.625,00	2.539.190.000,00	2.483.706.381,36

Brutto driftsresultat

-34.093.182,43	-39.807.300,00	-30.748.000,00	-5.635.276,19
-----------------------	-----------------------	-----------------------	----------------------

Finansinntekter

Renteinntekter og utbytte	73.261.096,55	57.200.000,00	57.200.000,00	72.702.311,79
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	14.541.928,36	14.000.000,00	14.000.000,00	23.539.635,64
Mottatte avdrag på utlån	490.588,00	550.000,00	550.000,00	440.362,00
Sum eksterne finansinntekter	88.293.612,91	71.750.000,00	71.750.000,00	96.682.309,43

Finansutgifter

Renteutgifter og låneomkostninger	52.503.284,68	55.060.000,00	55.060.000,00	53.168.801,32
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00	298.745,00
Avdrag på lån	66.097.685,00	66.300.000,00	66.300.000,00	67.120.154,00
Utlån	743.412,48	550.000,00	550.000,00	506.960,97
Sum eksterne finansutgifter	119.344.382,16	123.910.000,00	123.910.000,00	121.094.661,29

Resultat eksterne finanstransaksjoner

-31.050.769,25	-52.160.000,00	-52.160.000,00	-24.412.351,86
-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------

Motpost avskrivninger

80.390.621,00	83.243.000,00	83.243.000,00	77.931.237,00
---------------	---------------	---------------	---------------

Netto driftsresultat

15.246.669,32	-8.724.300,00	335.000,00	47.883.608,95
----------------------	----------------------	-------------------	----------------------

Interne finanstransaksjoner

Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	24.449.611,95	0,00	0,00	18.762.111,74
Bruk av disposisjonsfond	1.140.000,00	1.140.000,00	0,00	4.131.000,00
Bruk av bundne fond	9.784.359,00	8.643.300,00	724.000,00	8.750.808,20
Sum bruk av avsetninger	35.373.970,95	9.783.300,00	724.000,00	31.643.919,94

Overført til investeringsregnskapet

611.934,00	0,00	0,00	21.353.698,00
------------	------	------	---------------

Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk

0,00	0,00	0,00	0,00
------	------	------	------

Avsatt til disposisjonsfond

30.491.131,22	0,00	0,00	20.250.921,94
---------------	------	------	---------------

Avsatt til bundne fond

18.437.420,00	1.059.000,00	1.059.000,00	13.473.297,00
---------------	--------------	--------------	---------------

Sum avsetninger

49.540.485,22	1.059.000,00	1.059.000,00	55.077.916,94
----------------------	---------------------	---------------------	----------------------

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk

1.080.155,05	0,00	0,00	24.449.611,95
---------------------	-------------	-------------	----------------------

Økonomiske oversikter

1 KARMØY KOMMUNE - 2014

Økonomisk oversikt - investering

	Regnskap	Reg. budsjett	Oppr.budsjett	23.04.2015 Regnskap i fjor
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	11.823.547,00	34.000.000,00	34.000.000,00	42.627.355,00
Andre salgsinntekter	2.788.407,85	0,00	0,00	171.067,55
Overføringer med krav til motytelse	12.834.283,00	7.400.000,00	7.400.000,00	3.234.079,50
Kompensasjon for merverdiavgift	39.489.123,49	30.998.000,00	30.998.000,00	0,00
Statlige overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00
Andre overføringer	500.000,00	0,00	0,00	82.000,00
Renteinntekter og utbytte	632,47	0,00	0,00	7.092,42
Sum inntekter	67.435.993,81	72.398.000,00	72.398.000,00	46.121.594,47
Utgifter				
Lønnsutgifter	3.864,90	0,00	0,00	0,00
Sosiale utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	224.064.341,89	340.300.061,00	184.092.000,00	155.919.492,57
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0,00	0,00	0,00	0,00
Overføringer	39.489.123,49	31.278.000,00	30.998.000,00	16.172.464,16
Renteutgifter og omkostninger	0,00	0,00	0,00	0,00
Fordelte utgifter	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum utgifter	263.557.330,28	371.578.061,00	215.090.000,00	172.091.956,73
Finansstransaksjoner				
Avdrag på lån	11.526.812,00	10.000.000,00	10.000.000,00	13.650.266,00
Utlån	12.098.945,54	20.000.000,00	20.000.000,00	29.303.951,28
Kjøp av aksjer og andeler	4.826.120,00	4.000.000,00	4.000.000,00	4.108.110,00
Dekning av tidligere års udekket	0,00	0,00	0,00	0,00
Avsatt til ubundne investeringsfond	20.384.043,00	31.000.000,00	31.000.000,00	52.597.944,50
Avsatt til bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansieringstransaksjoner	48.835.920,54	65.000.000,00	65.000.000,00	99.660.271,78
Finansieringsbehov	244.957.257,01	364.180.061,00	207.692.000,00	225.630.634,04
Dekket slik:				
Bruk av lån	190.846.486,68	286.245.966,00	169.252.000,00	180.594.660,00
Salg av aksjer og andeler	20.037,00	0,00	0,00	32.492,00
Mottatte avdrag på utlån	11.340.565,10	10.000.000,00	10.000.000,00	13.650.440,51
Overført fra driftsregnskapet	611.934,00	0,00	0,00	21.353.698,00
Bruk av tidligere års udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av disposisjonsfond	0,00	0,00	0,00	29.629,20
Bruk av bundne driftsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Bruk av ubundne investeringsfond	42.138.234,23	67.934.095,00	28.440.000,00	9.969.714,33
Bruk av bundne investeringsfond	0,00	0,00	0,00	0,00
Sum finansiering	244.957.257,01	364.180.061,00	207.692.000,00	225.630.634,04
Udekket/udisponert	0,00	0,00	0,00	0,00

Økonomiske oversikter

1 KARMØY KOMMUNE - 2014

Regnskap

Reg. budsjett

Oppr.budsjett

23.04.2015
Regnskap i fjor

Anskaffelse og anvendelse av midler

Anskaffelse av midler

Inntekter driftsdel (kontoklasse 1)	2.567.136.353,22	2.519.606.325,00	2.508.442.000,00	2.478.071.105,17
Inntekter investeringsdel (kontoklasse 0)	67.435.361,34	72.398.000,00	72.398.000,00	46.114.502,05
Innbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	290.501.334,16	367.995.966,00	251.002.000,00	290.966.994,36
Sum anskaffelse av midler	2.925.073.048,72	2.960.000.291,00	2.831.842.000,00	2.815.152.601,58

Anvendelse av midler

Utgifter driftsdel (kontoklasse 1)	2.520.838.914,65	2.473.742.625,00	2.453.469.000,00	2.405.775.144,36
Utgifter investeringsdel (kontoklasse 0)	263.557.330,28	371.578.061,00	215.090.000,00	172.091.956,73
Utbetaling ved eksterne finanstransaksjoner	147.796.259,70	157.910.000,00	157.910.000,00	168.156.988,57
Sum anvendelse av midler	2.932.192.504,63	3.003.230.686,00	2.826.469.000,00	2.746.024.089,66

Anskaffelse - anvendelse av midler

	-7.119.455,91	-43.230.395,00	5.373.000,00	69.128.511,92
Endring i ubrukte lånemidler	-23.394.486,68	0,00	0,00	-2.113.660,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	0,00	0,00	0,00	0,00
Endring i arbeidskapital	-30.513.942,59	-43.230.395,00	5.373.000,00	67.014.851,92

Avsetninger og bruk av avsetninger

Avsetninger	70.392.749,27	32.059.000,00	32.059.000,00	110.771.775,39
Bruk av avsetninger	77.512.205,18	77.717.395,00	29.164.000,00	41.643.263,47
Til avsetning senere år	0,00	0,00	0,00	0,00
Netto avsetninger	-7.119.455,91	-45.658.395,00	2.895.000,00	69.128.511,92

Int. overføringer og fordelinger

Interne inntekter mv	102.556.660,50	105.210.000,00	105.210.000,00	119.880.830,30
Interne utgifter mv	102.556.660,50	105.210.000,00	105.210.000,00	119.880.830,30
Netto interne overføringer	0,00	0,00	0,00	0,00

Økonomiske oversikter

1 KARMØY KOMMUNE - 2014

Oversikt - balanse

EIENDELER

Anleggsmidler

	Regnskap 2014	23.04.2015 Regnskap 2013
Herav:	4.999.013.405,80	4.622.775.841,74
Faste eiendommer og anlegg	2.167.250.754,64	1.999.906.088,64
Utstyr, maskiner og transportmidler	54.476.576,00	55.616.149,00
Utlån	246.335.251,38	246.129.046,28
Konserninterne langsiktige fordringer	90.978.676,78	89.978.214,82
Aksjer og andeler	137.441.620,00	132.625.926,00
Pensjonsmidler	2.302.530.527,00	2.098.520.417,00

Omløpsmidler

Herav:	910.419.683,80	948.716.414,76
Kortsiktige fordringer	133.515.935,69	181.229.869,53
Konserninterne kortsiktige fordringer	0,00	0,00
Premieavvik	151.355.942,17	114.009.971,17
Aksjer og andeler	98.388.647,66	110.030.103,60
Sertifikater	0,00	0,00
Obligasjoner	307.992.887,25	271.580.472,10
Derivater	0,00	0,00
Kasse, postgiro, bankinnskudd	219.166.271,03	271.865.998,36

SUM EIENDELER

5.909.433.089,60 5.571.492.256,50

EGENKAPITAL OG GJELD

Egenkapital

Herav:	720.086.545,23	650.644.237,76
Disposisjonsfond	89.926.892,41	60.575.761,19
Bundne driftsfond	46.762.768,40	38.109.707,40
Ubundne investeringsfond	176.217.640,90	197.971.832,13
Bundne investeringsfond	0,00	0,00
Regnskapsmessig mindreforbruk	1.080.155,05	24.449.611,95
Regnskapsmessig merforbruk	0,00	0,00
Udisponert i inv.regnskap	0,00	0,00
Udekket i inv.regnskap	0,00	0,00
Kapitalkonto	410.353.081,47	333.791.318,09
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	-4.253.993,00	-4.253.993,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK (inves)	0,00	0,00

Langsiktig gjeld

Herav:	4.731.176.291,21	4.454.894.977,21
Pensjonsforpliktelser	3.003.363.985,00	2.816.910.174,00
Ihendehaverobligasjonslån	853.132.000,00	825.301.000,00
Sertifikatlån	0,00	0,00
Andre lån	874.680.306,21	812.683.803,21
Konsernintern langsiktig gjeld	0,00	0,00

Kortsiktig gjeld

Herav:	458.170.253,16	465.953.041,53
Kassekredittlån	0,00	0,00
Annen kortsiktig gjeld	407.568.710,46	419.951.593,83
Derivater	0,00	0,00
Konsernintern kortsiktig gjeld	0,00	0,00
Premieavvik	50.601.542,70	46.001.447,70

SUM EGENKAPITAL OG GJELD

5.909.433.089,60 5.571.492.256,50

MEMORIAKONTI

Memoriakonto	142.515.966,88	165.910.453,56
Herav:		
Ubrukte lånemidler	142.515.966,88	165.910.453,56
Ubrukte konserninterne lånemidler	0,00	0,00
Andre memoriakonti	0,00	0,00
Motkonto til memoriakontiene	-142.515.966,88	-165.910.453,56

Økonomiske oversikter

1 KARMØY KOMMUNE - 2014

Oversikt endring arbeidskapital

	Regnskap 2014	23.04.2015 Regnskap 2013
OMLØPSMIDLER		
Endring betalingsmidler	-52.699.727,33	53.906.743,51
Endring ihendehaverobl og sertifikater	36.412.415,15	9.031.484,34
Endring kortsiktige fordringer	-47.713.933,84	33.011.618,35
Endring premieavvik	37.345.971,00	9.211.215,00
Endring aksjer og andeler	-11.641.455,94	24.020.147,50
ENDRING OMLØPSMIDLER (A)	-38.296.730,96	129.181.208,70
 KORTSIKTIG GJELD		
Endring kortsiktig gjeld (B)	7.782.788,37	-62.166.356,78
 ENDRING ARBEIDSKAPITAL (A-B)	-30.513.942,59	67.014.851,92

Årsberetning

Karmøy kommune

Regnskap 2014

Rådmannen legger med dette frem årsberetning for regnskapsåret 2014, med bakgrunn i kommuneloven § 48 nr 5 med gjeldende regnskapsstandard nr 6 pkt 3.3. Årsberetningen er ment å utfylle den informasjonen som gis i selve årsregnskapet med tilhørende noter.

Kommunelovens § 48 nr 5 om Årsregnskapet og årsberetning

I årsberetningen skal det gis opplysninger om forhold som er viktige for å bedømme kommunens eller fylkeskommunens økonomiske stilling og resultatet av virksomheten, som ikke fremgår av årsregnskapet, samt om andre forhold av vesentlig betydning for kommunen eller fylkeskommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll og en høy etisk standard i virksomheten. Det skal redegjøres for den faktiske tilstanden når det gjelder likestilling i fylkeskommunen eller kommunen. Det skal også redegjøres for tiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestilling og for å hindre forskjellsbehandling i strid med likestillingsloven, samt for å fremme formålet i diskrimineringsloven om etnisitet, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og diskrimineringsloven om seksuell orientering.

Netto driftsresultat på 0,6 prosent.

Netto driftsresultat viser kommunens resultat etter at renter og avdrag er betalt, og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og investeringer. Et netto driftsresultat på 1,75 prosent av brutto driftsinntekter er hovedindikatoren beregningsutvalget for kommunesektoren bruker for økonomisk balanse i kommunene. Denne indikatoren gjelder fra 2014, og er redusert fra den tidligere indikatoren på 3 prosent. Dette skyldes at man fra 2013 har lagt om prinsippene for bokføring av mva-kompensasjon fra investeringer.

Regnskapet for 2014 er gjort opp med et positivt netto driftsresultat på 15 246 669,32 kroner, eller 0,6 prosent av driftsinntektene. Dette er noe svakere enn i 2012, og 2013 da netto driftsresultat ble på hhv. 2,1 prosent og 1,9 prosent. Dette må imidlertid ses i sammenheng med den nevnte omleggingen av regnskapsføring av mva-kompensasjon fra investeringer. I 2013 var netto driftsresultat 1,1 prosentpoeng lavere enn måltallet på 3 prosent, mens det i 2014 var 1,15 prosentpoeng under det nye måltallet på 1,75 prosent.

Karmøys netto driftsresultat består i 2014 av følgende elementer:

• Overføringer fra drift til investering	0,6 mill. kroner
• Netto avsetning til fond ¹	13,6 mill. kroner
• Regnskapsmessig mindreforbruk	1,1 mill. kroner

Regnskapsmessig mindreforbruk er omtalt under.

¹ Det er også verdt å merke seg at store deler av det som er avsatt på fond, er avsetninger til bundne fond. Det vil si overføring av øremerkede tilskudd og avsetninger til selvkostfond.

Ved tolkning av kommunens netto driftsresultat bør man være særlig oppmerksom på den regnskapsmessige behandlingen av pensjon, gjennom det såkalte «premieavviket».

Premieavviket oppstår på grunn av regnskapsregler for kommunen som gjør at beregnet pensjonskostnad og innbetalt pensjonspremie beregnes på ulike måter. Differansen kalles premieavvik, og oppstår altså når kommunen skal bokføre et annet beløp enn det som faktisk har påløpt i løpet av året. Hensikten var å jevne ut svingninger i pensjonskostnadene, men i praksis har det medført at kommunene stadig har bokført en lavere kostnad enn faktisk påløpte og betalte pensjonspremier. Premieavviket må dekkes inn gjennom å belaste regnskapet i de påfølgende 7 år (tidligere 10 og 15 år) gjennom det som kalles «amortisering av tidligere års premieavvik».

Premieavviket (sum KLP og SPK) i 2014 var på 41,2 mill. kroner, inklusive arbeidsgiveravgift. Amortisering av tidligere års premieavvik utgjorde 8,4 mill. kroner. Netto utgjorde dette 32,7 mill. kroner.

Høye finansinntekter, god vekst i de frie inntektene – men fortsatt utfordringer i driften.

Regnskapsmessig mer/mindreforbruk, ofte noe misvisende kalt "resultatet" viser om kommunen samlet har hatt budsjettmessig dekning for de utgiftene kommunen har hatt, uavhengig av hvordan dette er finansiert. Den viser også om kommunen *samlet* sett har hatt et overforbruk eller underforbruk i forhold til budsjett, ikke om budsjett/regnskap er gjort opp med en god økonomisk balanse. Dette er det derfor viktig å skille fra netto driftsresultat som er målet på økonomisk balanse i kommunesektoren.

Karmøy kommune bokførte et regnskapsmessig mindreforbruk på 1 080 155,05 kroner. Dette er tredje år på rad kommunen regnskapsfører et regnskapsmessig mindreforbruk, men betydelig mindre i 2014 enn det var i 2013 og 2012. I noen år før det var regnskapet gjort opp med et resultat på 0 etter anvendelse av strykingsbestemmelsene i forskrift om årsregnskap og årsberetning (for kommuner og fylkeskommuner) § 9. Karmøy kommune har ikke bokført regnskapsmessig merforbruk siden 1980.

I alle de siste tre årene har kommunen hatt en situasjon hvor den ordinære driften har gått ut over de vedtatte budsjetttrammene, men hvor uventet høye inntekter fra skatt og/eller avkastning på likviditet plassert i markedet, likevel har gjort at kommunen har unngått et samlet regnskapsmessig merforbruk. Tilbake i 2011 var utfordringene først og fremst svake tall på finanspostene, mens øvrig drift hadde et netto mindreforbruk. I 2012 snudde situasjonen seg. Da var det et merforbruk i egen drift, men dette ble dekket inn og mer til av høye inntekter. Da var det først og fremst høy skatteinngang til kommunesektoren på landsbasis som gav Karmøy merinntekter. Litt av den samme situasjonen hadde man i 2013 også. Også da var det delvis høyere skatteinngang til kommunesektoren enn prognosene i Nasjonalbudsjettet la til grunn, men særlig var det høy avkastning på plasserte midler. I 2014 har skatteinngangen vært negativ nasjonalt, noe som har gitt lavere frie inntekter enn budsjettet. Men samtidig var det fortsatt et år med god avkastning i markedet.

Frie inntekter, finansposter mv.

- Kommunens frie inntekter ble vel 9,5 mill. kroner lavere enn budsjettet i 2014. Dette skyldes en svikt i kommunens skatteinntekter nasjonalt i 2014. Samlet for sektoren var det en svikt på 2,7 mrd. kroner sammenlignet med det som var lagt til grunn for statsbudsjettet 2014. Lokalt var skatteinngangen mer positiv, noe som reflekteres i at skatteinngangen i Karmøy økte fra 89,4 prosent av landsgjennomsnittet per innbygger i 2013 til 90,4 prosent av landsgjennomsnittet i 2014. Karmøy har vært en lavinntektskommune, som de fleste av de siste årene har hatt en skatteinngang under 90 prosent av landsgjennomsnittet. Med det utgangspunktet blir endringer i

den lokale skatteinntekten i stor grad utjevnet mot landsgjennomsnittet (gjennom inntektsutjevningen). Mye av veksten i de frie inntektene blir dermed avgjort av veksten i skatteinntekten nasjonalt. Den svake utviklingen nasjonalt medførte derfor betydelig mindre inntektsutjevning enn budsjettert med.

- Summen av renteinntekter, utbytte og netto tap/gevinst på finansielle instrumenter ble 18,6 mill. kroner bedre enn budsjettert. Karmøy kommune har betydelige midler (overskuddslikviditet) som er plassert i finansmarkedet i tråd med gjeldende finansreglement. Per desember 2014 hadde kommunen 410,1 mill. kroner plassert i markedet. Positiv utvikling i finansmarkedet i 2014 bidro til at avkastningen ble vesentlig høyere enn budsjettert "forventet" avkastning, og også høyere likviditet enn budsjettert bidro til økte renteinntekter. Avkastningen på porteføljen ble på 6,24 prosent i 2014. Det var særlig en god avslutning på året som bidro til det gode resultatet. Karmøy har nå hatt to år på rad med svært god meravkastning i finansmarkedene. Over tid vil imidlertid resultatene måtte forventes å svinge fra år til år. Senest i 2011 ble avkastningen betydelig lavere enn forventet avkastning, og kommunen måtte tære på fondsmidler for å dekke opp for lav avkastning på porteføljen. Karmøy kommune har i dag 13 mill. kroner på disposisjonsfondet som er avsatt som "bufferfond" for å unngå at negative svingninger i avkastningen skal påvirke den løpende driften.

Sum av utbytte og renter fra Haugaland Kraft ble som budsjettert, mens renteutgiftene i 2013 ble ca. 2,5 mill. kroner lavere enn budsjettert. Det henvises for øvrig til Finansrapport for 3. tertial 2014.

Øvrig drift

Karmøy kommune har vært i en periode hvor det har vært nødvendig å styrke driftsbalansen, samtidig som at nye utfordringer kommer til. I tillegg til virkningen av økt befolkning og alderssammensetning, har kommunen gjennom flere år opplevd at omfanget av rettighetsfestede/behovsprøvede ordninger har økt vesentlig mer enn det som kan forklares med befolkningsveksten alene. Gjennom flere år har det ikke vært mulig å dekke disse økte behovene fullt ut innenfor kommunens økonomiske handlingsrom. Kommunen har vært og er derfor avhengig av å kunne gjennomføre effektiviserings- og innstramningstiltak i flere sektorer. I 2014 lyktes kommunen ikke å gjennomføre dette fullt ut, og man fikk nok et år med merforbruk i driften av det ordinære kommunale tjenestetilbudet.

- Helse- og omsorgsetaten har hatt budsjettoverskridelser både i 2012, 2013 og 2014. Etter store overskridelser i 2012, ble det lagt inn betydelig ekstra midler til sektoren i 2013-regnskapet for å få en bedre balanse mellom budsjetttrammer og faktisk driftsnivå. Regnskapet for 2013 viste en forbedring, men likevel et underskudd på i underkant av 10 mill. kroner. Dette var knyttet til tre områder; medfinansiering av somatiske tjenester, tiltakskostnader barnevernet og hjemmetjenester. I 2014 har etatens merforbruk igjen økt, og sektoren fikk et merforbruk på ca. 21 mill. kroner

Merforbruket på området medfinansiering ble rettet opp i budsjettet for 2014, men utviklingen på andre området viste en negativ utvikling.

- Tiltakskostnadene i barnevernet fortsatte å øke i 2014. Totalt har kostnadene økt med 35 % fra 2011 til 2014. Totalt avvik i barnevernet var på 4,7 mill. kroner
- Betydelig kostnadsvekst og overskridelser i hjemmebaserte tjenester. En del av merforbruket er knyttet til brukerstyrt personlig assistanse (BPA). Kostnadene til BPA har doblet seg fra 2011 til 2014, og merforbruket var på 3,7 mill. kroner. Videre har det

vært merutgifter knyttet til nattjenesten, hvor det har vært utfordringer med rekruttering og høyt sykefravær. Hovedtyngden av avviket er imidlertid knyttet til hjemmetjenesten. Antall vedtakstimer steg kraftig høsten 2013 og holdt seg på et høyt nivå gjennom 2014 – økende utover høsten. Avviket var knyttet til volum, og ikke til effektivitet. Avviket på dette området av hjemmetjenesten var på ca. 10 mill. kroner.

- Mens institusjonssektoren samlet sett var i balanse i 2013, hadde disse et merforbruk på 6,6 mill. kroner i 2014. Dette var særlig knyttet til Norheim BBH, hvor mottaksenheten for utskrivningsklare pasienter ligger. Høyt pleiebehov på brukere som kommer fra sykehuset er en kostnadsdriver, og samarbeidet med helseforetaket oppleves som krevende. Det er videre også andre enheter med større overforbruk. Et eksempel her er avlastning/barnebolig hvor det har vært utfordringer knyttet til organisering av tilbud til enkelte nye og krevende brukere.
- Etter to år med noe merforbruk i oppvekst- og kulturetaten samlet sett, hadde etaten i 2014 et samlet mindreforbruk på om lag 5 mill. kroner. Årsaken til dette var lavere utbetalinger til de ikke-kommunale barnehagene enn lagt til grunn i budsjettet. Samlet gikk barnehagesektoren om lag 12 mill. kroner i pluss. Dette er til tross for at kommunen måtte etterbetale 3,7 mill. kroner til de ikke-kommunale barnehagene som følge av fylkesmannens beslutning knyttet til blandingsformen som har vært ved Åkra soknerådsbarnehage. Det var fortsatt en vekst i etterspørselen etter barnehageplasser, men mye av veksten har skjedd i de kommunale barnehagene hvor kapasiteten er økt, og hvor dette bidrar til lavere enhetskostnader.

På skolesiden hadde kommunen også i 2014 et merforbruk. Det er særlig ungdomsskolene som står for en relativt stor del av avviket, samt merforbruk på sentrale ansvar i etaten. Det er særlig variabel lønn som har vært en utfordring i 2014. Det er igangsatt arbeid med et IT-system som skal bidra til bedre styring av personalressursene, og pilotskoler har nå prøvd ut systemet. Tilbakemeldingene har vært positive, og etter planen skal alle skolene ta i bruk dette systemet i 2015.
- Sentraladministrasjonen endte opp med et merforbruk på 0,7 mill. kroner i 2014, men dette må ses i lys av at formannskapetets disposisjonspost ligger på dette området. Den har delvis fungert som en liten buffer i driftsbudsjettet i 2014, og det stod ca. 2 mill. kroner ubrukt ved årets slutt. Merforbruket ellers er knyttet til NAV Karmøy og utgravningsprosjektet på Avaldsnes.
 - Ordningene under NAV har hatt et betydelig merforbruk, samlet sett på rundt 5 mill. kroner. Hovedårsaken til dette har vært stigende sosialhjelpsutgifter, som ble samlet ble over 6 mill. kroner høyere enn budsjettert. Sosialhjelpsutgiftene har økt kraftig i senere tid. Bare fra 2013 til 2014 økte utgiftene med nær 27 prosent. Fra 2011 til 2014 har utgiftene økt med 77 prosent.
 - Utgravningsprosjektet på Avaldsnes medførte 2,3 mill. kroner i utgifter i 2014. Det var opprinnelig forutsatt at man skulle få hentet inn midler fra stat, fylkeskommune og private midler for å dekke disse utgiftene, men dette har ikke skjedd.
 - Øvrige deler av sentraladministrasjonen har samlet sett bidratt i positiv retning.
- Teknisk etat hadde et mindreforbruk på ca. 5,4 mill. kroner i 2014. Mye av dette skyldes lavere strømudgifter enn budsjettert, noe som bidro med et positivt avvik på 4,7 mill. kroner.

Den økonomiske situasjonen

Karmøy har et lavt nivå på skatteinntektene sammenlignet med landsgjennomsnittet. Samtidig har kommunen en fordel av en lav gjeldsbyrde, inntekter fra eiendomsskatt – særlig på verk og bruk, og gode finansinntekter. På flere av de store sektorene ser man også at Karmøy har en ressursbruk som er på nivå med eller over gjennomsnittet av sammelignbare kommuner. Men samtidig har regnskapene de siste årene vist at ressursbruken også har vært for høy i forhold til inntektene. Karmøy har gjennom flere år hatt svake økonomiske resultater, med et netto driftsresultat som ligger godt under den hovedindikatoren som brukes på økonomisk balanse i kommunesektoren.

De siste årene er det særlig innenfor rettighetsfestede og behovsprøvde ordninger som har vært Karmøys største økonomiske utfordring. Kostnadene har på flere slike områder økt til dels svært kraftig, og langt mer enn befolkningsutviklingen skulle tilsi. I tillegg har pensjonskostnadene økt utover lønnsveksten gjennom flere år. Dersom denne utviklingen fortsetter i 2015 og fremover, vil dette gi et sterkt press på det økonomiske handlingsrommet. I 2015 er mye av det økonomiske handlingsrommet brukt til å sikre mer realistiske driftsrammer på blant annet barnevernstiltak, BPA og sosialhjelp. Økte inntekter fra eiendomsskatt har også gjort det mulig å vedta et budsjett for 2015 hvor kommunen har nærmet seg det anbefalte målet på netto driftsresultat.

Innenfor det økonomiske handlingsrommet kommunen har hatt, har det likevel ikke vært mulig å fullt ut kompensere for de økte behovene som er kommet. Dette medfører at det har vært, er og vil være behov for å frigjøre midler gjennom effektivisering og andre innsparingstiltak. Dette gjelder blant annet innenfor pleie- og omsorgssektoren, hvor kostnadsveksten har vært sterkest de siste årene.

Men en bedre økonomisk balanse i budsjettet for 2015 enn i de foregående årene, er det en forventning om at kommunen skal stå bedre rustet til å ta i mot de økte behovene i årene som kommer. Det må likevel forventes at kommunen må fortsette å arbeide for økt produktivitet i årene som kommer. Her kan teknologi være en viktig driver. De siste årene har det vært satset på opprustning av IT i skolen og nye styringssystemer. I 2015 settes det i gang et nytt teknologiprojekt i pleie- og omsorgssektoren med «mobil» omsorg, som forventes å frigjøre mer ressurser til å dekke økte behov i sektoren.

Karmøy må bygge en økonomi som er sterk nok til å tåle at inntektene våre er usikre. Skattesvikten i 2014 er en påminnelse om dette. Gjennom flere år har også en gunstig utvikling i finansmarkedene bidratt til at kommunen samlet sett har unngått underskudd, selv om det er et merforbruk i den ordinære driften. Dette er inntekter kommunen må forvente vil vise variasjon fra år til år. I 2015 og 2016 er det også lagt til grunn et lavere uttak av renter og utbytte fra Haugaland Kraft AS, noe som er en viktig inntektskilde for kommunen.

Status for kommuneplanarbeidet

Karmøy kommune vedtok i 2012 å gjennomføre en full revisjon av kommuneplanen, og det er arbeidet frem planstrategi og planprogram for arbeidet med kommuneplanen. Dette er et arbeid som skal legge mange premisser for utviklingen av kommunen fremover. Det er lagt opp til at både samfunnsdelen og arealdelen skal politisk behandles i 2014 med sikte på endelig vedtak i kommunestyret i 2015.

Likestilling

Ansatte kvinner i Karmøy kommune hadde i 2014 en gjennomsnittlig årslønn på 93,5 % av årslønnen til menn ansatt i kommunen. Dersom tallen blir justert for ansattgruppe og stillingskode er imidlertid denne forskjellen helt borte. Altså har kvinner og menn gjennomgående lik lønn i samme type stilling.

Når det gjelder akademikere og ingeniører har disse gruppene overvekt av menn, mens i de store stillingsgruppene som omfatter fagarbeidere, undervisningsstillinger og andre høyskolegrupper har stor overvekt av kvinner. Samlet er 83 % av arbeidstakerne i Karmøy kommune kvinner.

Lønnsutviklingen i 2014 viser at totallønnen for kvinner steg noe mer enn for menn.

Kjønnsfordeling i kommunen.

Andelen kvinnelige ansatte utgjorde 83 prosent i 2014, uendret fra 2013.

I oppvekstsektoren totalt er kvinneandelen i sum også tilnærmet lik 83 %. Dersom sektoren blir spesifisert ned til grunnskole, barnehage mv blir kjønnsfordelingen mer differensiert. I grunnskolen er det en kvinneandel på 78 %, i PP-tjenesten er kvinneandelen 90 %, i barnehage-sektoren er det en kvinneandel på 99 %, mens det i SFO er 100 % kvinner.

Helse- og omsorgssektoren har en enda større andel kvinnelig ansatte. Her er hele 95 % av arbeidsstokken kvinner.

Den sektoren i Karmøy kommune som har jevnest fordeling mellom kjønnene er teknisk sektor. Her nærmer fordelingen seg 50/50. Dog er det store ulikheter dersom tallene brytes ned videre. Innen renhold er kun kvinner, mens det innen andre fagarbeidergrupper i teknisk og i vaktmestergruppen er stor overvekt av menn.

Når det gjelder kjønnsfordelingen innen lederstillinger i kommunen varierer dette også mye fra sektor til sektor. Innen toppledelsen er det 33 % kvinner. Innen helse- og omsorgssektoren er 71 % av virksomhetslederne kvinner. I barnehagesektoren er hele 86 % av styrerne ved kommunale barnehager kvinner, mens det innen rektorgruppen er 64 % kvinner.

Kvinneandel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Toppledere	17 %	17 %	17 %	17 %	17 %	17 %	33 %	33 %
Rektorer	33 %	45 %	40 %	50 %	50 %	56 %	60 %	64 %

Deltidsproblematikk

Karmøy kommune har hatt et langsiktig arbeid med tanke på å redusere ufrivillig deltid ved gjennomgående ha fokus på større stillingsstørrelser herunder utprøving av ulike arbeidstidsordninger. Dette er et arbeid som krever tålmodighet og langsiktighet.

Oversiktene under viser at andelen ansatte med mindre enn 50 % stilling hatt en marginal endring i løpet av denne fireårsperioden. Andelen kvinner med stilling under 50 % er i perioden endret fra 12 % til 11,8 %, mens de tilsvarende tall for menn er fra 9,4 % til 9,1 %.

Noe større endring har skjedd med hensyn til andelen ansatte med over 75 % stilling. Her viser fireårsperioden en økning fra 53,6 % til 56,4 % for kvinnene, mens tallene viser en endring fra 81,1 % til 83,3 % for mennene

Andel ansatte med under 50 prosent stilling

2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
------	------	------	------	------	------	------	------

Kvinner	13,3 %	12,6 %	11,7 %	12,8 %	12,0 %	11,4 %	11,1 %	11,8 %
Menn	9,2 %	8,9 %	9,0 %	11,3 %	9,4 %	9,2 %	9,6 %	9,1 %

Andel ansatte med mer enn 75 prosent stilling								
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kvinner	52,4 %	53,4 %	54,0 %	52,8 %	53,6 %	55,3 %	55,3 %	56,4 %
Menn	81,6 %	81,6 %	83,0 %	79,7 %	81,8 %	81,4 %	81,7 %	83,3 %

Kjønnsfordelt statistikk for sykefravær

Det totale sykefraværet i 2014 var på 7,4 %, noe som er en svak nedgang fra 2013.

Sykefravær fordelt på kjønn						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kvinner	8,6 %	7,8 %	7,6 %	7,7 %	8,4 %	8,2 %
Menn	5,4 %	5,0 %	4,1 %	3,9 %	4,2 %	4,3 %
Totalt	7,9 %	7,2 %	6,9 %	6,9 %	7,5 %	7,4 %

Kommunens hovedmålsetting er å nå et arbeidsnærvær på 94 %. Nærværet i 2014 var 92,6 %. IA-arbeid rommer både sykefraværsoppfølging, forebyggende arbeid og arbeidsmiljøtiltak av psykososial, fysisk og organisatorisk art. Dessuten rommer det utviklingsarbeid og seniorarbeid.

Diskriminering og tilgjengelighet

I samsvar med diskrimineringsloven om etnisitet har kommunen fokus på dette i sin arbeidsgiverpolitikk og personalplanlegging/-oppfølging.

Kommunen har en vedtatt rekrutteringsveileder der det er nedfelt viktige prinsipper som vi følger i ansettelsessaker. Konkret er nevnt de begrensninger på informasjon som kan innhentes gjennom intervju- og referansesjekk. Spesielt er presisert diskrimineringslovens § 4, 3.ledd mht restriksjoner vedrørende spørsmål angående familieplanlegging. Videre har vi også en nedfelt en presisering om forbudet mot direkte og indirekte diskriminering på de punkt som er nedfelt i arbeidsmiljølovens kap13.

Når det gjelder krav til arbeidsgiver i forhold til diskriminerings- og tilgjengelighetsloven har kommunen fokus på blant annet tilrettelegging for de ansatte. I tillegg til at lederne følger dette opp generelt og spesielt i et forebyggingsperspektiv, gjennomfører kommunens bedriftshelsetjeneste (BHT) en rekke individuelle arbeidsplassvurderinger. I løpet av 2014 gjennomførte BHT 43 individuelle arbeidsplassvurderinger.

Karmøy kommune legger vekt på universell utforming i kommunikasjon med våre innbyggere. I kommunens visuelle profil er det valgt ut skrifttyper som skal bidra til at dokumentene blir lette å lese. Profilen inneholder også sterke farger for å sikre god kontrast. I utviklingen av nettsidene er det lagt vekt på lesbarhet ved valg av skrifttyper, utforming med høy kontrast og mulighet for å øke skriftstørrelsen.

Karmøy kommune sørger for individuell tilrettelegging av barnehage tilbud til barn med nedsatt funksjonsevne gjennom at disse barna har prioritet ved opptak og ved at barnehagens innhold utformes slik at det kan oppleves meningsfullt for det enkelte barn og gruppen. Personalet sørger for

at alle barn uansett funksjonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn får oppleve at de selv og alle i gruppen er betydningsfulle for fellesskapet. Kommunens nyeste barnehager har universell utforming. Eldre bygg tilpasses ved behov. Fire av kommunens barnehager er fysisk tilrettelagt for å kunne ta i mot barn med store hjelpebehov.

Skolene i Karmøy kommune tilrettelegger undervisningslokaler og tilpasser undervisningen i tråd med de prinsipper for opplæringen som er nedfelt i læreplanverket for grunnskolen Kunnskapsløftet. Viser til læringsplakatens pkt 1: «Skolen skal gi alle elever like muligheter til å utvikle sine evner og talenter individuelt og i samarbeid med andre». Dette er et prinsipp som legger føringer i forhold til tilrettelegging av lokaler og utstyr, så vel som tilpassing med hensyn til undervisningsopplegg. Den generelle tilretteleggingen ivaretas ved at nye skoler bygges i tråd med retningslinjene for universell utforming. I tillegg har det i løpet av de siste årene vært gjort et godt stykke arbeid i barnehager og skoler i Karmøy kommune for å få de godkjent etter miljørettet helsevern, og for de aller fleste er dette på plass. Utover den generelle tilretteleggingen blir det gjort tilpassinger til den enkelte elev etter behov.

Internkontroll

Rådmannen skal etter kommuneloven sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnende instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. På oppdrag fra kontrollutvalget gjennomførte Deloitte i 2013 forvaltningsrevisjon av internkontroll og vedtaksoppfølging i kommunen. Den avdekket en del mangler. Blant annet knyttet til manglende formalisering og systematisering av arbeidet med internkontroll. Kommunen manglet blant annet felles standarder for risikovurdering, et felles kvalitetssystem med prosedyrebibliotek, felles avvikssystem mv.

Kommunestyret fulgte opp rapporten med å peke på særlig fire punkter rådmannen ble bedt om å arbeide med:

1. Etablere system for oppfølging og rapportering av om kommunens internkontroll fungerer slik den var tenkt.
2. utvikle felles standarder for risikovurderinger og i større grad tar i bruk risikovurderinger som verktøy i internkontrollen for å sikre identifikasjon av fare for svikt eller feil i tjenestene,
3. etablere felles avvikssystem og sikre at avvik meldes og følges opp i alle enheter,
4. utarbeide en oversikt hvor man løpende kan føre politiske vedtak, ansvarlig saksbehandler og frister.

Rådmannens ledergruppe har besluttet at innsatsen i denne omgang skal fokuseres på å styrke internkontrollen gjennom utvikling av et enhetlig/felles og helhetlig internkontrollsystem for alle administrative enheter i kommunen.

Målet med internkontroll er målrettet og effektiv drift, pålitelig rapportering og overholdelse av lover og regler. Det er den enkelte leder som har ansvar for «betryggende kontroll»/ hensiktsmessig internkontroll innen sitt ansvarsområde – og som også har ansvaret for fremdrift og resultat innen egen enhet.

Det er etablert en ressursgruppe – bestående av representanter fra etatene, sentraladministrasjonen og de ansattes organisasjoner - som skal bistå rådmannens ledergruppe i arbeidet med å utvikle et internkontrollsystem - og være kontaktledd og støtte for ledere i etatene/sentraladministrasjonen.

I Kommunestyrets vedtak punkt 3 heter det:» *Rådmannen bes arbeide med rapportens anbefalinger, med spesiell vekt på punkt 4,6, 8 og 10*». I det følgende presenteres status og planlagt arbeid med å utvikle et internkontrollsystem med utgangspunkt i forvaltningsrevisjonsrapportens 10 anbefalinger.

Rapportens anbefalinger – status og videre fremdrift

Anbefaling: 1. Utarbeider et administrativt delegasjonsreglement som inneholder en klar ansvarsdeling mellom nivåene og hvor ansvar for internkontroll fremgår.
Status: Rådammens ledergruppe har gjennomgått delegasjonsreglementet. Det er foretatt nødvendige justeringer.
Videre fremdrift: Dette er et kontinuerlig arbeid.

Anbefaling: 2. Utarbeider klare ansvars- og myndighetsbeskrivelser for alle ledere.
Status: En har påbegynt arbeidet med å utvikle en klar og tydelig organisasjon gjennom utvikling av felles maler for beskrivelse av organisasjonsstruktur, stillings-/funksjonsbeskrivelser, leder-/enhetsavtaler og formell kommunikasjon/møter.
Videre fremdrift: Overnevnte maler skal være ferdig innen 30.06.15. Rådmannens ledergruppe vil deretter beslutte bruk og videre fremdrift.

Anbefaling: 3. Sikrer at alle ledere er kjent med hva som ligger i ansvaret for internkontroll.
Status: Alle lederne har fått opplæring vedr. ansvaret for internkontroll. Videre er det utarbeidet mål/hensikt og prinsipper for internkontroll - og det er utarbeidet en kortversjon av KS- heftet «<i>Rådmannens internkontroll – Hvordan få orden i eget hus?</i>». Dette er dokumentasjon som ligger lett tilgjengelig i det digitale internkontrollsystemet.
Videre fremdrift: Dette er et tema som vil bli understreket og konkretisert i det videre arbeidet – blant annet når temaet <i>kontinuerlig forbedring</i> fokuseres i løpet av høsten 2015. Dette vil også bli tatt inn i leder-/enhetsavtaler.

Anbefaling: 4. Etablerer system for oppfølging og rapportering av om kommunens internkontroll fungerer slik den var tenkt.
Status:

Avdelingssjefer ble per 20.02.15 pålagt rapportering etter første fase med risikohåndtering.

Videre fremdrift:

Alle enhetsledere/virksomhetsledere vil bli pålagt rapportering vedr. avvikshåndtering per 30.04.15

Alle ledere vil bli pålagt rapportering vedr. avviks- og risikohåndtering per 31.12.15.

Målet er å etablere et digitalt rapporteringssystem der internkontroll er en integrert del av et slikt system.

Anbefaling:

5. Sørge for at alle arbeidstakere har nødvendig kompetanse knyttet både til fagfelt og internkontroll gjennom for eksempel kompetansekartlegging og opplæringsplaner.

Status:

Arbeidet med kompetansekartlegging og opplæringsplaner - strategisk kompetanseledelse - er i startgroppen.

Videre fremdrift:

I første fase vil en bygge opp «kompetanse om kompetanse» i organisasjonen. Hva er kompetanse; utdanning, erfaringer, evner og holdninger.

Gjennom en vurdering av krav til kompetanse – «i dag og i morgen» - vil en avklare kompetansebehovene som igjen danner grunnlag for kompetansetiltak.

Kompetansetiltak gjennom læring i organisasjonen og mobilisering av eksisterende kompetanse vil få stor oppmerksomhet.

Anbefaling:

6. Utvikler felles standarder for risikovurderinger og i større grad tar i bruk risikovurderinger som verktøy i interkontrollen for å sikre identifikasjon av fare for svikt eller feil i tjenestene.

Status:

Det er utviklet reglement, prosedyre og verktøy for risikohåndtering for alle enheter i kommunen. Arbeidet med risikohåndtering er startet opp – og første fase med utprøving innen alle enheter ble avsluttet 31/1-15. Arbeidet er omfattende og tidskrevende.

Videre fremdrift:

Hovedsatsingen i 2015 vil være at den enkelte leder gjennomfører risikohåndtering av de sentrale prosessene innen - og i grensesnittet til – eget ansvarsområde.

Anbefaling:

7. Etablere gode system for tilgjengeliggjøring og revidering av rutiner og prosedyrer for de ansatte for eksempel gjennom et felles kvalitetssystem med prosedyrebibliotek.

Status:

Kommunen har gått til anskaffelse av en felles digital løsning for utvikling av internkontrollsystemet. Dette systemet gir muligheter for lagring og revisjon av dokumenter – herunder felles og fagspesifikke reglementer og prosedyrer. Systemet har egne i tillegg moduler for avvikshåndtering, risikohåndtering, HMS-området og årshjul.

Videre fremdrift:

Eksisterende dokumenter må importeres til denne digitale løsningen.
Det er ønskelig at leverandøren av den digitale løsning videreutvikler plattform og funksjonalitet.

Anbefaling:

8. Etablerer felles avvikssystem og sikre at avvik meldes og følges opp i alle enheter.

Status:

Modulen for avvikshåndtering ble tatt i bruk fra 01.10.14. Modulen sikrer at meldte avvik håndteres av ansvarlig leder innen fastsatte frister i hele kommunen.

Alle medarbeidere har fått tilbud om Nano-opplæring (korte «opplæringssnutter» per e-post) i internkontroll.

Videre fremdrift:

Fortsette arbeidet med å utvikle en «avvikskultur» der avvik betraktes som en mulighet for forbedring.

Anbefaling:

9. Utarbeider systematiske oversikter over meldte avvik slik at dette kan benyttes i utviklingen av internkontrollsystemet.

Status:

Den digitale løsningen gir muligheter for å ta ut rapporter som gir oversikter over meldte avvik (avviksområde, avvikstype m.m.).

Videre fremdrift:

Utarbeidet prosedyre forutsetter at meldte avvik danner grunnlaget for løpende forbedring i det daglige arbeidet.

Samtidig vil slike oversikter utgjøre en del av grunnlaget for arbeidet med større forbedringsoppgaver – og dermed være en del av grunnlaget for leders årlige gjennomgang av internkontrollen. Dette er et tema som fokuseres i løpet av høsten 2015.

Anbefaling:

10. Vurderer å utarbeide en oversikt hvor man løpende kan føre politiske vedtak, ansvarlig saksbehandler og frister.

Status:

Det er utarbeidet 1. versjon av system/oversikt over rådmannens oppfølging av politiske vedtak. Oversikten fremlegges kvartalsvis som referatsak til aktuelle utvalg.

Videre fremdrift:

System/oversikt over rådmannens oppfølging av politiske saker vil bli evaluert/justert ut fra «erfaringer underveis».

Lederutviklingsprogrammet «Saman om ein betre kommune»

Rådmannens ledergruppe valgte å fokusere på internkontroll som tema for lederutvikling i 2014 idet systematisk arbeid tilknyttet internkontroll vil bidra til god omdømmebygging. Det ble avviklet to

ledersamlinger for alle lederne - og en ledersamling for rådmannens og etatsjefenes ledergrupper der ulike sider ved internkontroll ble presentert og drøftet; internkontroll og ansvar, risikohåndtering – strukturer og prosesser.

Videre ble det avviklet en ledersamling i desember for ledergruppene der en evaluerte ledersamlingene og vurderte temaområder for en fremtidig utvikling av lederskapet i kommunen. Oppsummert viste denne gjennomgangen at følgende temaområder kan være aktuelle; Strategisk ledelse, kommuneplanlegging, mål- og resultatledelse/balansert målstyring, prosessforbedring, oppfølging og evaluering, medarbeiderskap (myndiggjøring og utvikling av læring i organisasjonen), organisasjonsklarhet, kontinuerlig forbedring, nytenkning og nyskapning og kompetanseutvikling/strategisk kompetanseledelse.

Etikk

Kommunens etiske retningslinjer som var gjeldende inntil mars 2014 var kun vedtatt å være gjeldende for de ansatte i kommunen. I sammenheng med vedtatt gjennomgang og redigering av retningslinjene, ble det tatt initiativ til at etiske retningslinjer også skulle omfatte politikere. Kommunestyret vedtok nye etiske retningslinjer gjeldende både for ansatte og politikere den 25.3.14. Retningslinjene følger vedlagt.

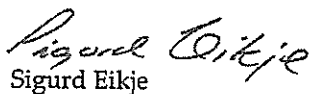
I tilknytning til arbeidet med etikk generelt og anti-korrupsjonsarbeid spesielt vedtok Formannskapet den 1.9.14 at Karmøy kommune skulle søke medlemskap i Transparency International – Norge. Dette er en global sivilsamfunnsorganisasjon som har avdelinger over hele verden. Transparency International (TI) arbeider med kunnskap om skadevirkninger av korrupsjon og samarbeider med myndigheter, næringsliv og sivilsamfunn.

Karmøy kommune deltar ellers i et samarbeidsprosjekt mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, arbeidstakerorganisasjonene innen helse- og omsorg, samt KS.

Karmøy kommune v/helse- og omsorgsetaten har deltatt i dette 2-årige prosjektet fra høsten 2013. Hovedmålet i prosjektet er å

- Styrke kvaliteten på tjenesteytingen gjennom å heve ansatte og lederes kompetanse innen etisk refleksjon.
- Styrke de ansattes og ledernes evne til å avdekke og reflektere over etiske dilemma, og gjennom dette mestre utfordringer i hverdagen.
- Utvikle modeller og verktøy for etablering av møteplasser og systematisk etisk refleksjon i helse- og omsorgsetaten.
- Stimulere helse- og omsorgsetaten til å integrere etikkarbeid og etisk refleksjon i etablerte møter i de ulike avdelinger for å sikre systematisk refleksjon i det daglige arbeidet..

Rådmannen i Karmøy kommune

Sigurd Eikje

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	20.05.15	16/15
Kommunestyret		

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	212	

KARMØY INDUSTRIVANNVERK - ÅRSREGNSKAP FOR 2014 – KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Saksvedlegg: Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
 Regnskapet for 2014 (se også trykt regnskap del 6)
 Revisjonsberetning for 2014 (er også med i regnskapet)

Saksorientering:

Vedlagt følger Karmøy Industrivannverks årsregnskap for 2014, samt revisors beretning, datert 15.04.15.

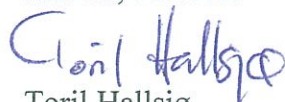
Regnskapet viser en brutto utgift på kr 5 924 400 (inkl. avsetninger) og netto inntekt/andel (eks mva) på kr 204 326. Regnskapet består av resultatregnskap og årsavregning til Norsk Hydro, Karmøy Fabrikker.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Industrivannverks årsregnskap for 2014 med henvisning til revisjonsberetningen datert 15.04.15.

Regnskapet for 2014 anbefales godkjent, slik det er framlagt av regnskapssjefen 01.02.15.

Aksdal, 06.05.15

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til
kommunestyret i Karmøy kommune

Kontrollutvalgets uttalelse til Karmøy Industri- vannverks årsregnskap for 2014

Kontrollutvalget behandlet i møte 20.05.15, sak 16/15 Karmøy Industrivannverks årsregnskap for 2013 og vedtok følgende uttalelse:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Industrivannverks årsregnskap for 2014 med henvisning til revisors beretning datert 15.04.15.

Regnskapet for 2014 anbefales godkjent slik det er framlagt av regnskapssjefen 01.02.15.

Kopervik, 20. mai 2015

Simon Næsse
Kontrollutvalgsleder

Kopi: Formannskapet (møtet 01.06.15)

Fordelingsnøkler

Drikkevann pkt. 6 B 2. ledd	1	Kommunen	100 %
Industrivann pkt. 6 B 1. ledd	2	Norsk Hydro	100 %
Fellesanlegg pkt. 6 B 4. ledd	3	Kommunen	20 %
	3	Norsk Hydro	80 %

Fordeling etter vannforbruk

		0	Ny avtale
Kommunen pkt. 6 B 3. ledd	4	0	20
Norsk Hydro pkt. 6 B 3. ledd	4	0	80

Etter avtale

Holmavatn	5	Kommunen	40 %
Holmavatn	5	Norsk Hydro	60 %

Fordeling lønn driftsoperatør

Gjeldende fra juni 2005	6	Kommunen	50 %
Gjeldende fra juni 2005	6	Norsk Hydro	50 %

Art	Tekst		Regnskap	Kommunen	Norsk Hydro
010	Lønn i faste stillinger	4	954 181	190 836	763 345
010	Lønn i faste stillinger	6	420 772	210 386	210 386
012	Lørdag søndagstillegg	4	0	0	0
030	Annen lønn /ekstrahjelp	4	41 266	8 253	33 013
040	Overtid	4	107 320	21 464	85 856
050	Vaktgodtgjørelse	4	498 608	99 722	398 886
090	Pensjonspremie	4	202 600	40 520	162 080
090	Pensjonspremie	6	114 616	57 308	57 308
095	AFP F34520	4	0	0	0
95	AFP F34020	6		0	0
099	Arbeidsgiveravgift	4	158 684	31 737	126 947
099	Arbeidsgiveravgift	6	165 931	82 966	82 966
	Sum lønn og sos utg		2 663 978	743 191	1 920 787
123	Verktøy og materiell felles	3	24 047	4 809	19 238
124	Verktøy og materiell industri	2	1 489	0	1 489
	Sum verktøy og materiell		25 536	4 809	20 727
170	Vedlikehold Holmavatn	5	0	0	0
183	Vedlikehold felles	3	255 981	51 196	204 785
184	Vedlikehold industri	2	159 449	0	159 449
	Sum vedlikehold		415 430	51 196	364 234
203	Kontorutg/tlf.godtgj.	4	29 337	5 867	23 470
212	Strøm industrianlegg	2	1 766 452	0	1 766 452
213	Strøm Holmavatn	5	230 956	92 382	138 574
215	Avgifter, forsikring	4	7 344	1 469	5 875

230	Skyss og kostgodtgjørelse	4	5 336	1 067	4 269
261	Lutinnkjøp industri	2	0	0	0
270	Teknisk bistand TE	4	435 000	87 000	348 000
271	Konsulenthjelp	4	0	0	0
280	Sjøaure/biotopforbedring	4	0	0	0
289	Andre utgifter	4	105 177	21 035	84 142
290	Kurs, opplæring	4	9 800	1 960	7 840
	Sum andre driftsutg		2 589 402	210 781	2 378 621

550	Fondsavs sjøaure/biotopf	4	25 728	5 146	20 582
	Sum fondsavsetninger		25 728	5 146	20 582

Sum utgifter		5 720 074	1 015 124	4 704 950
---------------------	--	------------------	------------------	------------------

600	Brukerbet - telefon	4		0	0
620	Leieinntekt	1	-18 400	0	0
660	Tilskudd fra Norsk Hydro		-5 924 400	0	-5 924 400
701	Refusjon sykelønn	4	0	0	0
	Sum inntekter		-5 924 400	0	-5 924 400

950	Revisjon damanlegg	4	0	0	0
950	Sjøaure/biotopforbedring	4	0	0	0
	Sum bruk av fonds		0	0	0

Netto utgift/andel (eks.mva)		-204 326	1 015 124	-1 219 450
-------------------------------------	--	-----------------	------------------	-------------------

Investeringer

Kjøp av bil	5		0	0
Sum investeringer		0	0	0

Fondsavsetninger pr 31.12. 2014

2.5199.404 - Sjøaure/biotopforbedring

2.5199.407 - Vedlikehold iv-ledningen

Kopervik, den 1.februar

Cathrine Ellingsei
Regnskapssjef

Årsbudsjett Regnskap 2013

931 000	888 763
412 000	418 271
15 000	6 167
44 000	38 918
50 000	60 737
415 000	375 891
130 000	109 501
58 000	54 668
20 000	1 054
10 000	
218 000	209 946
78 000	66 684
2 381 000	2 230 600
30 000	21 955
20 000	13 269
50 000	35 224
90 000	1 178 485
325 000	240 952
317 000	307 742
732 000	1 727 179
40 000	38 382
2 500 000	1 788 107
500 000	147 892
15 000	40 340

0	6 015
110 000	52 288
435 000	400 000
30 000	265 213
30 000	0
150 000	148 142
30 000	14 206
3 840 000	2 900 585

30 000	25 296
30 000	25 296

7 033 000	6 918 884
------------------	------------------

0	-600
0	-10 400
-5 924 400	-5 319 349
0	0
-5 924 400	-5 330 349

0	0
0	0
0	0
1 108 600	1 588 535

0	0
0	0

268 313
607 462

ar 2015

n

Haugaland 20.04.15
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 20.04.15
Journalført: 15/144 + h
Arkivkode: 212

Tlf.: +47 52 70 25 40
Faks: +47 52 70 25 41
www.deloitte.no

Til styret i Karmøy Vannverk

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert regnskapet for **Karmøy Vannverk** for regnskapsåret 2014, som viser en brutto utgift på kr 5.720.074 (inkl. avsetninger). Årsregnskapet består av resultatregnskap og årsavregning til Norsk Hydro og kommunen. Årsregnskapet er avlagt av regnskapsfører Catherine Ellingsen.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for organisasjonens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av organisasjonens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Karmøy Vannverk for år 2014.

Haugesund, 15. april 2015
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
Statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnummer
Kontrollutvalget	20.05.15	17/15
Kommunestyret	16.06.15	
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
	210	

KARMØY NÆRINGSFONDS ÅRSREGNSKAP FOR 2014 - KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE

Vedlegg: Forslag til kontrollutvalgets uttalelse
Årsregnskap for 2014 - Karmøy Næringsfond
Revisjonsberetning for 2014

Saksorientering:

Vedlagt følger årsregnskap for 2014 for Karmøy Næringsfond, samt revisors beretning, datert xx28.04.15.

Årsregnskapet viser et regnskapsmessig overskudd på kr 72 128.
Bankbeholdningen viser kr 3 318 105.

Deloitte as har avgitt en revisjonsberetning som konkluderer med at:

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Karmøy Næringsfond per 31. 12.14 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne dato i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL KONTROLLUTVALGETS UTTALELSE:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2014 med henvisning til revisjonsberetning datert 11.05.15.

Regnskapet for 2014 anbefales godkjent slik det er framlagt av økonomisjefen.

Aksdal, 13.05.15

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Til
kommunestyret i Karmøy kommune

Kontrollutvalgets uttalelse til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2014

Kontrollutvalget behandlet i møte 20.05.15, sak 17/15 Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2014 og vedtok følgende uttalelse:

Kontrollutvalget har ingenting å bemerke til Karmøy Næringsfonds årsregnskap for 2014 med henvisning til revisors beretning datert 11.05.15.

Regnskapet for 2014 anbefales godkjent slik det er framlagt av økonomisjefen.

Kopervik, 20. mai 2014

Simon Næsse
Kontrollutvalgsleder

Kopi: Formannskapet (møtet 01.06.15)

Resultatregnskap for 2014

Karmøy Næringsfond

	Note	2014	2013
Sum driftsinntekter		<u>0</u>	<u>0</u>
Annen driftskostnad		(3 533)	(1 907)
Sum driftskostnader		<u>(3 533)</u>	<u>(1 907)</u>
Driftsresultat		<u>(3 533)</u>	<u>(1 907)</u>
Annen renteinntekt		75 661	82 262
Sum finansinntekter		<u>75 661</u>	<u>82 262</u>
Netto finans		<u>75 661</u>	<u>82 262</u>
Ordinært resultat før skattekostnad		<u>72 128</u>	<u>80 355</u>
Ordinært resultat		<u>72 128</u>	<u>80 355</u>
Årsresultat		<u>72 128</u>	<u>80 355</u>
Overføringer			
Annen egenkapital		72 128	80 355
Sum		<u>72 128</u>	<u>80 355</u>

Balanse pr. 31. desember 2014
Karmøy Næringsfond

	Note	2014	2013
EIENDELER			
Omløpsmidler			
Bankinnskudd, kontanter og lignende		3 318 105	3 245 977
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		3 318 105	3 245 977
Sum omløpsmidler		3 318 105	3 245 977
Sum eiendeler		3 318 105	3 245 977

Balanse pr. 31. desember 2014
Karmøy Næringsfond

	Note	2014	2013
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		3 318 105	3 245 977
Sum opptjent egenkapital		3 318 105	3 245 977
Sum egenkapital		3 318 105	3 245 977
Sum egenkapital og gjeld		3 318 105	3 245 977

Regnskapsrepresentasjon Karmøy Næringsfond

2014 2013

Driftsinntekt

Salgsinntekt

Annen inntekt

Sum driftsinntekt

Driftskostnad

Varekostnad

Lønnskostnad

Annen driftskostnad

Av-/nedskrivning

Sum driftskostnad

Driftsresultat

Netto finansposter

Resultat før skatt

Balanse tall

Anleggsmidler

Omløpsmidler

Sum eiendeler

Egenkapital

Langsiktig gjeld

Kortsiktig gjeld

Egenkapital og gjeld

Driftsinntekt

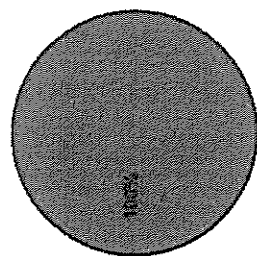
2013

2014

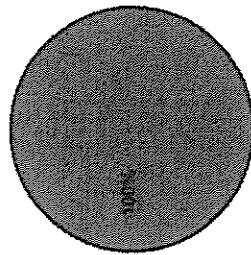
Salgsinntekt

Annen inntekt

Prosentvis fordeling av kostnader

2014

2013

Varekostnad

Lønnskostnad

Av-/nedskrivning

Annen driftskostnad

Nøkkeltall

2014

2013

Resultatgrad

Br. forfj.

Arbeidskapital

Likv. grad

Fin. grad

Gjeldsgrad

EK-prosent

3 245 977

3 318 105

100,00

100,00

Kontantstrømoppstilling

Karmøy Næringsfond

	Note	2014	2013
Likvider tilført/brukt på virksomheten:			
Årsresultat		72 128	80 355
Tilført fra årets virksomhet		72 128	80 355
A = Netto likviditetsendr. fra virksomhet		72 128	80 355
+ Likviditetsbeholdning 1.1.		3 245 977	3 165 622
A+B+C Netto endr. i likvider gjennom året		72 128	80 355
= Likviditetsbeholdning 31.12.		3 318 105	3 245 977

Til styret i stiftelsen Karmøy Næringsfond

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for stiftelsen Karmøy Næringsfond som viser et overskudd på kr 72.128. Årsregnskapet består av balanse per 31.12.2014, og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for stiftelsens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av stiftelsens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til stiftelsen Karmøy Næringsfond per 31.12.2014 og av resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet og forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av stiftelsens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Konklusjon om forvaltning

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Haugesund, 11.5. -2015
Deloitte AS

Else Holst-Larsen
statsautorisert revisor

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	20.05.15	18/15
Kommunestyret	17.06.15	

Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø/Odd Gunnar Høie	216	

KONKURRANSEGRUNNLAG - ANBUD PÅ KJØP AV REVISJONS-TJENESTER 2016-2020

Vedlegg: Utkast til konkurransegrunnlag - kjøp av revisjonstjenester
(Unntatt offentlighet i henhold til offentlighetsloven § 5, jfr. anskaffelsesloven § 1 - Likebehandling)

Saksorientering:

Bakgrunn

Kommunestyret vedtok i møte 28.11.14, sak 76/14 kontrollutvalgets innstilling:

Karmøy kommunestyret vedtar å benytte seg av retten til å forlenge avtalen med revisjonsselskapet Deloitte AS om levering av revisjonstjenester til Karmøy kommune i perioden 01.07.15 – 30.06.16.

Sekretariatet arbeider nå, i samarbeid med innkjøpssamarbeidet på Haugalandet, med å utarbeide et nytt anbudsdokument. Det vil bli sendt ut som eget vedlegg. Konkurransesgrunnlaget er unntatt offentlighet i henhold til Offentlighetsloven § 5, jfr. lov om offentlige anskaffelser § 1. Begrunnelsen for å utsette offentlighet av dokumentet er å sikre likebehandling av tilbyderne. Dette gjør en ved at alle tilbyderne får tilgang til opplysningene i dokumentet samtidig. Siden dokumentet har utsatt offentlighet bør møtet lukkes etter kommuneloven § 31, 5 i den grad kontrollutvalget ønsker å få nærmere informasjon om innholdet, og eventuelt drøfte sider ved dokumentet.

Generelt om innkjøp

Innkjøp av revisjonstjenester faller inn under reglene om offentlige innkjøp og regler som følger av EØS-avtalen. Reglene setter krav til hvilken prosedyre en må følge, avhengig av hvor stor kontrakt det er tale om. Etter nasjonale regler må en utlyse anbudskonkurranse når verdien på kontrakten er mer enn kr 500.000,-. Når verdien på kontrakten overstiger kr 1,6 mill. kr, krever EØS-avtalen at anbudet må kunngjøres i hele EØS-området, noe som vil være tilfelle med denne kontrakten.

Når en skal regne ut hvor store kontrakten er i forhold til disse reglene, må en se alle årene kontrakten gjelder under ett. Det innebærer at en må summere opp kjøpene for de årene som kontrakten skal gjelde, for eksempel 4 år + 2 års opsjon.

Vurdering

Anbudskonkurransen blir foreslått gjennomført som åpen anbudskonkurranse uten forhandlinger, slik som ved sist anbudsrunde sommeren/høsten 2011. Sist anbudsrunde i desember 2011 og våren 2012 ble den gjennomført som åpen anbudskonkurranse med forhandlinger. Den gang kjørte sekretariatet anbudsprosessen for syv kommuner (Tysvær, Vindafjord, Etne, Sauda, Sveio, Bokn og Utsira) mot fire tilbydere.

Karmøy og Haugesund hadde sin anbudskonkurranse sommeren 2011 uten forhandlinger. Det samme hadde Suldal, som ønsket sin anbudskonkurranse høsten 2011 uten å vente på en avklaring om mulig fusjon mellom Indre Hordaland kommunerevisjon og Haugaland kommunerevisjon. Da det ikke ble noe av fusjon, vedtok de andre kommunestyrene, etter innstilling fra kontrollutvalgene, å konkurranseutsette revisjonstjenestene.

De to utvalgslederne som møtte til forhandlingene den 08.02.11, samt revisjonsselskapene uttrykte at de var fornøyd med at de kunne gi en personlig presentasjon av hva selskapene kunne tilby av tjenester og kompetanse. Det ble satt av ca. 10 minutt til hver kommune, men hvert selskap fikk da ca. 1,5 time til sin presentasjon. Alt var dokumentert i skriftlig materiale. Tilbyderne fikk tilbud om å komme med nytt pristilbud til neste dag. Alle fire tilbyderne kom med nytt tilbud. Imidlertid må en tenke at innlevert pris blir satt avhengig av type anbud som blir lyst ut. Det er også svært krevende å administrere forhandlinger mellom 10 kontrollutvalg/kommuner og flere tilbydere. Det er også noe usikkert blant de innkjøpsansvarlige om det er adgang til å benytte denne type anbud.

Konkurransegrunnlaget sist gang ble delt i tre deler. Første del omfattet hvilke kvalifikasjonskrav kommunen stiller til de som skulle levere inn anbud. Det viktigste kravet som ble stilt var krav til autorisasjon som revisor, samt at firma som skulle levere inn anbud måtte ha de tekniske, økonomiske og faglige kvalifikasjonene som er nødvendig for å kunne revidere kommunen sine regnskap.

Tildelingskriterier

Det ble lagt opp til å velge den leverandøren som hadde det økonomisk mest fordelaktige tilbudet. For å skille leverandørene fra hverandre ble det i 2011 satt opp følgende tildelingskriterier:

- ✓ pris (55 %)
- ✓ løsning og forståelse for oppdraget (35 %)
- ✓ referanser (10 %)

Andre kommuner har sett andre tildelingskriterier. Klepp kontrollutvalg/kommune som hadde sitt konkurransegrunnlag våren 2014 satte følgende:

- ✓ pris (40 %)
- ✓ kompetanse/erfaring til teamet for regnskapsrevisjon (30 %)
- ✓ kompetanse/erfaring til teamet for forvaltningsrevisjon/selskapskontroll (30 %),

mens Time kontrollutvalg/kommune satte høsten 2014 følgende kriterier:

- ✓ pris (70 %)
- ✓ oppgaveløsning (30 %)

Ved evaluering av tilbudene fikk den tilbyderen som leverte de meste gunstige vilkårene toppscore 10 poeng og tilsvarende vektingsprosenten for de respektive kriteriene.

For øvrige tilbydere ble vekten relativt i forhold til beste tilbyder i hvert av kriteriene. Ved evaluering av pris fikk laveste pris 10 poeng. De andre tilbudene fikk poeng tilsvarende denne etter følgende formel: $10 - (\text{aktuell pris} - \text{lavest pris}) \times 100 / \text{aktuell pris} \times 10 / 100$.

Den tilbyder som totalt sett oppnådde høyest poengsum, ble sett på som den økonomisk mest fordelaktige tilbyder og ble tildelt kontrakt.

Rogaland kontrollutvalgssekretariat har opplyst at det viste seg at det var vanskelig å vekte tilbyderne/selskapene, da de alle kunne løse oppgavene på en god måte. Ved utvelgelse av beste tilbud var det pris som var det kriteriet som til syvende og sist var det som skilte mellom tilbudene.

Sekretariatet vil med dette som bakgrunn anbefale følgende kriterier:

- ✓ pris (70 %)
- ✓ oppgaveløsning/forståelse av oppdraget/kompetanse/erfaring (30 %)

Tilbudet

Det var videre i 2012 lagt opp til at det skal gis en fast pris på regnskapsrevisjonen med tilhørende attestasjoner, inkludert attestasjon av krav om momskompensasjon. Prisen skulle også inkludere oppmøte i kontrollutvalget og bystyret, jfr. kravspesifikasjon.

For forvaltningsrevisjon, selskapskontroll og granskninger skulle det gis en timepris som skulle være fast i anbudsperioden innenfor en stipulert timeramme. Denne timerammen satte utvalget selv.

I årlig forvaltningsrevisjon krever, alt etter hvor komplekst oppdraget er, et timeforbruk på fra 200 til 300 timer. Det har vært praksis for å legge til grunn minimum en til to forvaltningsrevisjoner i året. Etter § 9 i forskrift skal kontrollutvalget se til at kommunen *årlig* blir gjenstand for forvaltningsrevisjon.

De siste årene har det vært lagt inn ca. 750 timer til forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Kontrollutvalget har rett til å sette i gang prosjekt som samlet innebærer mindre eller flere timer enn det som er skissert i konkurransegrunnlaget.

I følge budsjettet for 2015 er det avsatt nær 1,1 mill. kr til kjøp av revisjonstjenester. Forutsettes det samme nivå i årene som kommer, vil kontrakten ha en total verdi på om lag 6,6 mill. kr. Utlysingen skjer ved at anbudsdokumentet blir lagt ut på innkjøpdatabasene Doffin (nasjonal innkjøpdatabase) og TED. Når anbudsdokumentet er lagt ut, blir dokumentet automatisk offentlig.

Kjøpet må gjøres gjennom en åpen anbudskonkurranse og da tar det normalt 40 dager fra anbudet er lagt ut i EØS-området til tilbudsfristen går ut og sekretariatet mottar anbud.

Fra Hordaland fylkeskommune sitt kontrollutvalgssekretariat, som har etter hvert mye erfaring med arbeid tilsluttet å lyse ut revisjonstjenester på anbud, anbefaler de konsekvent 4 års avtaler med 2 års opsjon. Det blir vist til at det er så arbeidskrevende hele anbudsprosessen og at det heller ikke er enkelt for kommunene å skifte revisor for ofte. Videre kjører de bare med åpen anbudskonkurranse (uten forhandlinger), da kjøpet/oppdraget ikke regnes som spesielt komplisert å beskrive og derfor kan komme i denne kategori med forhandlinger.

Framdriftsplan

Det blir lagt opp til kontrollutvalget får sak om valg av revisor i første møte i høst (for Karmøy kontrollutvalg i september) og at kontrollutvalget sitt innstilling blir lagt fram for

kommunestyrets møte i november. Det skal i ettertid skrives kontrakt med det aktuelle selskap og selskapene skal kunne få tid til å omstille seg til nye kontrakter fra og med juli 2016.

Da det i kommuneloven er fastsatt at det er kommunestyret *selv* som velger revisor, vil det si at det blir lagt opp til samordnet utlysning, slik som sist gang, nå for alle 10 kommunene.

Sekretariatet har avholdt møte med de innkjøpsansvarlige i Haugesund og Tysvær og økonomisjefene i Sveio og Tysvær den 20.04.15 for å drøfte saken og den videre prosess. For sekretariatet vil anbudsprosessen føre til merarbeid dersom utvalgene velger ulike løsninger. Sekretariatet vil be utvalget gi utvalgsleder fullmakt til å godkjenne det endelige konkurransegrunnlaget.

Kommunereform

Sekretariatet kan ikke se at kommende kommunereform vil ha innvirkning for avtaleperioden, da det i nylig kommunestyrevedtak ikke virker som det går mot frivillige sammenslåinger innen juni 2016. Vedtatt prosess legger opp at rådmannen sin utredning skal ut på høring senest 1. mars 2016 og innstilling være klar i mai. Det innebærer at Karmøy kommune og kommunene på Haugalandet sine vedtak vil foreligge innen 01.07.16.

Våren 2017 vil regjeringen legge fram forslag til Stortinget om ny kommunestruktur i Norge. Etter regjeringen sin skisserte framdrift, vil ny kommunestruktur gjelde tidligst fra 01.01.19 og senest 01.01.20. I konkurransegrunnlaget og kontrakten vil en ta forbehold for eventuelle endringer i kommunestruktur i avtaleperioden. Det vil bli gjort forslag om 4 års avtaleperiode og 2 års opsjon, dvs. at kommunene har rett til å forlenge avtalen frem til 31.06.22. Sak om bruk av opsjon vil da bli lagt fram for kontrollutvalget og kommunestyret i løpet av 2019.

Behandling i de andre utvalgene

Sveio kontrollutvalg sluttet seg til innstillingen i møtet 20.04.15, sak 11/15 og Sauda KU i møtet 27.04.15, sak 9/15. Lignende sak ble lagt fram for Suldal KU i møtet 29.04.15, sak 13/15, Haugesund KU 05.05.15, sak 16/15 og Vindafjord KU 06.05, sak 10/15. De andre kontrollutvalgene har saken opp til behandling: Etne 09.05, Utsira 18.05.15, Tysvær 19.05, Karmøy 20.05 og Bokn kontrollutvalg 28.05.15.

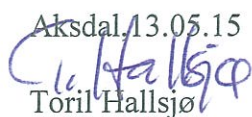
SEKRETARIATET SITT FORSLAG TIL VEDTAK:

Karmøy kontrollutvalg godkjenner framlagte utkast til konkurransegrunnlag for åpen anbudskonkurranse for revisjonstjenestene fra 2016 slik det foreligger / med disse endringene.

Kontrollutvalget ber sekretariatet sette i gang arbeidet med å få lagt ut anbud i Doffin.no og TED-basen før sommeren 2015 og sak om valg av ny revisor for perioden 2016-2020 blir lagt fram høsten 2015.

Saken blir sendt kommunestyret til orientering.

Aksdal, 13.05.15

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

SAKSGANG		
Utvalg	Møtedato	Saksnr
Kontrollutvalget	20.05.15	19/15
Saksansvarlig:	Arkivkode:	Arkivsak:
Toril Hallsjø	216	

VALG AV PROSJEKT – FORVALTNINGSREVISJON – BARNEVERN-TJENESTEN ELLER LEGETJENESTEN - PROSJEKTPLANER

Vedlegg:

Deloitte prosjektplaner av 12.05.15 – – (to utgaver- off. og ikke-off.)

(timebudsjett om forventet fordeling av aktiviteter: Unntatt off. Offl § 13, jf § Fvl 13)

Bakgrunn

Kontrollutvalget ba på i møte 11.03.15, sak 11/15 om at det ble lagt fram utkast til prosjektplan på prosjekt om barneverntjenesten og legetjenesten til møtet i mai. Temaene er blant aktuelle prosjekt i plan for forvaltningsrevisjon i Karmøy 2012-2016.

Saksorientering:

Deloitte AS har lagt fram utkast til hvordan prosjektene kan gjennomføres, se vedlegg, hvor forventet timefordeling av timene mellom de ulike aktiviteter i prosjektene er utelatt. Det er opplysninger som er ikke offentlige (Off.§13 jf Fvl § 13).

Barnevernprosjektet

Det foreslås at formålet med prosjektet vil være å undersøke om barneverntjenesten i Karmøy kommune etterlever sentrale krav til saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak. De vil spesielt se på om barneverntjenesten har etablert et tilstrekkelig system for internkontroll (herunder avvikssystem), om krav til barns medvirkning blir ivaretatt og om barneverntjenesten samhandler godt med andre instanser i kommunen som har ansvar for barn og unge.

Med bakgrunn i formålet med prosjektet er det formulert følgende problemstillinger (underliggende spørsmål er ikke tatt med her, men viser til vedlagt plan):

- 1. I hvilken grad har barneverntjenesten etablert tilstrekkelig system for internkontroll?*
- 2. Ettelver barneverntjenesten sentrale rettsregler som gjelder for saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak?*
- 3. I hvilken grad har kommunen etablert system og rutiner som sikrer barns medvirkning?*
- 4. Har barneverntjenesten tilfredstillende samarbeid med andre tjenester i kommunen?*

Det vises nærmere om revisjonskriteriene knyttet de ulike begrepene som vil bli omtalt i planens kapittel 2.

De metoder som vil bli benyttet, herunder dokumentanalyse, intervju, stikkprøvegjennomgang og statistisk analyse er nærmere beskrevet i kapittel 3.

I følge kapittel 4 legger Deloitte AS opp til å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjektet innenfor en tidsramme på 272 timer.

Legeprosjektet

Det foreslås at formålet med prosjektet vil være å undersøke tilbudet om legetjenesten er organisert og blir gjennomført på en tilfredstillende måte ut fra lover, regelverk og kommunen sine målsetninger.

Med bakgrunn i formålet med prosjektet er det formulert følgende problemstillinger (underliggende spørsmål er ikke tatt med her, men viser til vedlagt plan):

- 1. Er legetjenesten organisert og bemannet på en måte som sikrer faglig forsvarlig hjelp til innbyggerne?*
- 2. Har kommunen etablert et system for internkontroll for å sikre legetjenesten holder god kvalitet?*
- 3. Er det etablert et system for informasjons sikkerhet for helseopplysninger?*
- 4. I hvilken grad er smittevernarbeidet organisert på en hensiktsmessig måte?*

Det vises nærmere om revisjonskriteriene knyttet de ulike begrepene som vil bli omtalt i planens kapittel 2.

De metoder som vil bli benyttet, herunder dokumentanalyse, intervju, stikkprøvegjennomgang og statistisk analyse er nærmere beskrevet i kapittel 3.

I følge kapittel 4 legger Deloitte AS opp til å gjennomføre forvaltningsrevisjonsprosjektet innenfor en tidsramme på 188 timer.

Gjennomføring 2015

Budsjettert ramme for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll er ca. 750 timer pr år, utfra det kommunestyret har bevilget i møtet 11.12.14 i budsjett for 2015. Det må tas høyde for at det er nå kommet faktura for selskapskontrollen på 104 timer i 2015 og bestilt prosjekt «spes.ped og ppt» er det fastsatt en ramme med 310 timer. Det er vil si at 336 timer er udisponert.

Oppstart og frist for gjennomføring er ikke tidsfestet i planen, men dette ønsker revisor bestemt etter nærmere avtale med kontrollutvalget. Dersom oppstart skjer i juni, vil det være ønskelig med overlevering av rapport til høsten som site sak for utvalget. Om rapport vil bli ferdig og kan bli lagt fram for kontrollutvalget til behandling i september er usikkert. Eventuelt vil det da bli kontrollutvalgsmøte i november med nye utvalgsmedlemmer og behandling i kommunestyremøte i desember.

Kontrollutvalget må ved bestilling ta stilling til hvilket prosjekt de vil starte med og om de foreslåtte problemstillingene dekker det kontrollutvalget ønsker å oppnå med vedtatt prosjekt.

Det prosjekt som må vente i tid, vil sekretariatet foreslå at prosjektplanen legges fram på nytt for nytt utvalg i november for å ta stilling om de ønsker dette prosjektet og de kan komme innspill og eventuell justering av problemstillingene.

Forvaltningsrevisor vil være til stede på møtet for å svare på spørsmål og notere ned innspill fra utvalget.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL VEDTAK:Alternativ 1:

Karmøy kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsrapport "Barneverntjenesten i Karmøy kommune" i tråd med det utkast til prosjektplan som foreligger fra Deloitte AS (med eventuelle endringer som kom fram i møtet). Rammen settes til 272 timer.

Alternativ 2:

Karmøy kontrollutvalg bestiller forvaltningsrevisjonsrapport "Legetjenesten i Karmøy kommune" i tråd med det utkast til prosjektplan som foreligger fra Deloitte AS (med eventuelle endringer som kom fram i møtet). Rammen settes til 188 timer.

Aksdal, 13.05.15

Toril Hallsjø

Daglig leder/utvalgssekretær

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 12.05.15
Journalført: 15/181 1th
Arkivkode: 216

Barneverntjenesten i Karmøy kommune

Prosjektplan/engagement letter

1. Formål og problemstillinger

1.1 Bakgrunn

Deloitte har med utgangspunkt i bestilling fra kontrollutvalget 12.3.2015 utarbeidet et forslag til prosjektplan for forvaltningsrevisjon av barneverntjenesten i Karmøy kommune.

Prosjektet er oppført på plan for forvaltningsrevisjon for Karmøy kommune. Det fremgår av analysegrunnlaget til planen fra 2012 at barneverntjenesten har hatt utfordringer knyttet til økt meldingsmengde, og at flere saker behandles i fylkesnemnd og rettsvesen. Dette har blant annet medført kapasitetsutfordringer i tjenesten. Den overordnede analysen bygger også på at det er gjennomført tilsyn med barneverntjenesten i 2011 som blant annet avdekket mangler ved barneverntjenestens internkontroll, og at det ikke var etablert et tilstrekkelig system for avviksmelding og oppfølging av avvik. I følge rapportering fra Karmøy kommune til Fylkesmannen har det blitt gjennomført flere tiltak i barneverntjenesten for å lukke avvikene som ble avdekket i dette tilsynet.

1.2 Om barneverntjenesten i Karmøy

Barneverntjenesten i Karmøy er organisert under helse- og omsorgsetaten, og barnevernleder rapporterer til avdelingssjef helse. Barneverntjenesten er organisert i 3 avdelinger: avdeling mottak, avdeling hjelpetiltak og avdeling omsorgstiltak. Hver avdeling har en avdelingsleder med personal, fag og økonomiansvar. Tjenesten har egen beredskapsvakt. Barnevernvaktene er barnevernets akuttberedskap på kveldstid og i helger. Hovedoppgaven er å hjelpe barn og familier i krise som trenger hjelp raskt.

Barnevernet i Karmøy har fra 2014 overtatt barnevernsoppgavene i Bokn kommune, etter avtale inngått mellom de to kommunene i 2013.

1.3 Formål og problemstillinger

Formålet med prosjektet vil være å undersøke om barneverntjenesten i Karmøy kommune etterlever sentrale krav til saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak. Vi vil spesielt se på om barneverntjenesten har etablert et tilstrekkelig system for internkontroll (herunder avvikssystem), om krav til barns medvirkning blir ivarettatt og om barneverntjenesten samhandler godt med andre instanser i kommunen som har ansvar for barn og unge.

1. I hvilken grad har barneverntjenesten etablert et tilstrekkelig system for internkontroll?

- Er det etablert tydelige mål for barneverntjenesten og en tydelig fordeling av ansvar, oppgaver og myndighet?
- Har de ansatte tilgang til aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten?
- Sørger barneverntjenesten for at de ansatte har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll?
- I hvilken grad sørger barneverntjenesten for at de ansatte og medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- I hvilken grad gjør barneverntjenesten bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten?
- I hvilken grad har barneverntjenesten oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav?
- Har kommunen etablert et hensiktsmessig avvikshåndteringssystem?

- h. I hvilken grad arbeider barneverntjenesten med å utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtreddelse av barnevernlovgivningen?
- i. I hvilken grad foretar barneverntjenesten systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten?

2. Etterlever barneverntjenesten sentrale rettsregler som gjeld for saksbehandling av meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak?

- a. Etterlever barneverntjenesten fristen på en uke for gjennomgang av meldinger?
- b. Etterlever barneverntjenesten fristen på 3-måneder for gjennomføring av undersøkelser?
- c. Har tjenesten et tilstrekkelig tilbud når det gjelder hjelpetiltak for barn som har særlige behov for dette?
- d. Blir det utarbeidet lovpålagte tiltaksplaner for barn som mottar hjelpetiltak?
- e. Blir hjelpetiltak evaluert slik det er forutsatt i lov og planer?

3. I hvilken grad har kommunen etablert system og rutiner som sikrer barns medvirkning?

- a. Har barneverntjenesten etablert system og rutiner for å sikre barns medvirkning og i hvilken grad dokumenteres dette?
- b. I hvilken grad har barn fått tilbud om tillitsperson, og i hvilken grad dokumenteres dette?

4. Har barneverntjenesten tilfredsstillende samarbeid med andre tjenester i kommunen?

- a. I hvilken grad er de ulike tjenestene i kommunen som arbeider med barn og unge tilstrekkelig informert om hvordan de kan melde til og få bistand fra til barnevernet dersom de opplever behov for det?
- b. I hvilken grad opplever barneverntjenestene at de får tilstrekkelig med bekymringsmeldinger fra tjenestene i kommunen som arbeider med barn og unge?
- c. I hvilken grad melder barneverntjenesten tilbake til tjenestene som melder om en sak om hvorvidt det er åpnet undersøkelsessak?

1.4 Avgrensning

Denne revisjonen omfatter ikke oppfølging av og tilsyn i fosterhjem.

2. Revisjonskriterier

Innsamlede data vil bli vurdert opp mot revisjonskriterier i form av lover, regelverk og andre relevante kommunale vedtak og retningslinjer. Kriteriene vil bli utledet av autoritative kilder i samsvar med kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon.¹ Listen med kriterium under er ikke uttømmende for det som kan være relevant for prosjektet. Andre kriterier vil kunne komme til dersom det er nødvendig for å få en fullstendig undersøkelse og vurdering av problemstillingene.

2.1 Internkontroll

Krav om internkontroll i barneverntjenesten er nedfelt i bvl § 2-1, 2. ledd:

«Kommunen skal ha internkontroll for å sikre at kommunen utfører oppgavene sine i samsvar med krav fastsatt i lov eller i medhold av lov. Kommunen må kunne gjøre rede for hvordan den oppfyller kravet til internkontroll. (...)»

Det er også utarbeidet en egen forskrift om internkontroll i barneverntjenesten. I forskriften er internkontroll definert som

”systematiske tiltak som skal sikre at barneverntjenestens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt eller i medhold av lov om barneverntjenester” .

Internkontrollen må kunne dokumenteres i den form og det omfang som er nødvendig på bakgrunn av barneverntjenestens størrelse, aktiviteter og risikoforhold. Dokumentasjonen skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig. (jf. § 5 i forskrift om internkontroll). I § 4 i forskriften er det listet opp konkrete krav som blir stilt til internkontrollen i barnevernet. Barneverntjenesten skal:

- ”a) beskrive hvordan barneverntjenesten er organisert, samt barneverntjenestens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeidet. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt,
- b) sikre at arbeidstakerne har tilgang til og kunnskap om aktuelle lover og forskrifter som gjelder for barneverntjenesten,
- c) sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagområdet, samt om barneverntjenestens internkontroll,
- d) sørge for at arbeidstakerne og oppdragstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes,
- e) gjøre bruk av erfaringer fra barn og foreldre til forbedring av barneverntjenesten,

¹ RSK 001, standard for forvaltningsrevisjon

f) skaffe oversikt over områder i barneverntjenesten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav,

g) utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av barnevernlovgivningen,

h) foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring i barneverntjenesten" (forskrift om internkontroll, § 4, 2. ledd).

2.2 Meldinger, undersøkelser og hjelpetiltak

Når barneverntjenesten mottar en melding skal den «snarest, og senest innen en uke» gjennomgå innkomne meldinger og vurdere om meldingen skal følges opp med undersøkelser etter § 4-3. Frist for gjennomføring av undersøkelse må sees i sammenheng med frist for gjennomgang av meldinger. Dersom meldingen ikke blir henlagt, regner man utgangspunktet for fristen for gjennomføring av undersøkelsen fra det tidspunktet meldingen er gjennomgått.

Når det gjeld saksbehandlingsfrist for undersøkelser, heter det i barnevernloven § 6-9, 1. ledd at: «*En undersøkelse etter § 4-3 skal gjennomføres snarest og senest innen tre måneder. I særlige tilfelle kan fristen være seks måneder.*» 'Særlige tilfelle' kan eksempelvis være dersom barneverntjenesten må gjøre bruk av ekstern sakkyndig i omfattende og tidkrevende undersøkelser.

I § 4-4, 2. ledd, står det blant annet om barneverntjenestens plikt til å sette i verk hjelpetiltak: «*Barneverntjenesten skal, når barnet på grunn av forholdene i hjemmet eller av andre grunner har særlig behov for det, sørge for å sette i verk hjelpetiltak for barnet og familien.*» Hjelpetiltak kan være av ulik art, for eksempel støttekontakt, barnehageplass, avlastningstiltak i hjemmet, økonomisk støtte mv.

Ved gjennomføring av hjelpetiltak, skal tiltakene følges opp som fastsatt i § 4-5 i lov om barneverntjenester: «*Når hjelpetiltak vedtas, skal barneverntjenesten utarbeide en tidsavgrenset tiltaksplan. Barneverntjenesten skal holde seg orientert om hvordan det går med barnet og foreldrene, og vurdere om hjelpen er tjenlig, eventuelt om det er nødvendig med nye tiltak.*» En tiltaksplan skal tydeliggjøre hvilke tiltak som er satt i verk, målet med tiltakene og plan for oppfølging av tiltakene. Planen er et viktig redskap i oppfølgingsarbeidet knyttet til hjelpetiltak. Siden planen er tidsavgrenset, bør den og opplyse om når tiltakene skal evalueres. Hjelpetiltak skal evalueres med utgangspunkt i hva som var målet med tiltaket.²

2.3 Krav til barns medvirkning

Barnevernloven § 4-1 blir hensynet til barnets beste presisert. Det fremgår at det skal legges avgjørende vekt på å finne tiltak som er til beste for barnet. Herunder skal det legges vekt på å gi barnet stabil og god voksenkontakt og kontinuitet i omsorgen. Barnet skal gis mulighet til medvirkning og det skal tilrettelegges for samtaler med barnet. Barn som barnevernet har overtatt omsorgen for kan gis anledning til å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Dette blir videre presisert i forskrift om medvirkning og tillitsperson. Her fremgår det at barnevernet i sin saksbehandling skal dokumentere barnets medvirkning. Det skal dokumenteres hvorvidt barnet har fått anledning til å medvirke, hva barnet er blitt hørt om og hva som var barnets syn.

Videre fremgår det av forskriften at barneverntjenesten så tidlig som mulig skal informere barnet om muligheten til å ha en tillitsperson. Barneverntjenesten skal legge barnets ønske om valg av tillitsperson til grunn med mindre denne personen ikke er egnet, jf. § 10. Barneverntjenesten skal samarbeide med

² Tiltaksplaner og omsorgsplaner i barneverntjenesten – en veileder, s. 27.

tillitspersonen og legge til rette for at tillitspersonen skal kunne utøve rollen sin. Barneverntjenesten skal dokumentere om barnet er:

- a) Informert om muligheten til å ha med seg en tillitsperson
- b) Om barnet ønsker å ha med seg en tillitsperson.

2.4 Samarbeid

Barneverntjenesten har plikt til å samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå, og til å medvirke til at barns interesser blir ivaretatt også av andre organ enn barneverntjenesten selv (jf. § 3-2). Av forarbeidene til barnevernloven fremgår det at samarbeid er en forutsetning for å imøtekomme barnevernets ansvar for å ivareta barns interesser, slik barneverntjenesten er pålagt etter sitt formål (jf. § 1-1).³

Det blir videre spesifisert at barneverntjenesten for å ivareta sine oppgaver, skal delta i både planleggingsvirksomhet og i relevante samarbeidsorganer. I forarbeidene fremgår det at samarbeidsformen må vurderes i forhold til den enkelte samarbeidsoppgave for å sikre et effektivt samarbeid. I forarbeidene fremgår det også at barneverntjenesten skal opprette samarbeid i enkeltsaker i de tilfeller der barnet har behov for bistand fra flere sektorer samtidig. Hvordan samarbeidet skal organiseres må vurderes ut fra hva som er hensiktsmessig i den enkelte sak.⁴

2.4.1 Samarbeidsparter

I forbindelse forslag til endringer i barnevernloven i 2014 pekte Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet på at helsestasjoner og barnehager er sentrale aktører i kontakt med de minste barna og deres foreldre. Det ble pekt på at dette derfor er viktige arenaer for å kunne oppdage og forebygge tilknytningsproblemer.⁵

Barnehagepersonalet har plikt til å «være oppmerksom på forhold som kan føre til tiltak fra barneverntjenestens side», jf. barnehageloven § 22 1. ledd. I tillegg har barnehagepersonalet en opplysningsplikt som inntreffer når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet eller utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt. (jf. bvl. § 6-4 og barnehageloven § 22, 2. ledd.).

I veilederen «Til barnets beste – samarbeid mellom barnehagen og barneverntjenesten»⁶ nevnes flere samarbeidsformer, både i enkeltsaker og mer generelt, som kan være aktuelle:

- Samarbeid om utvikling og oppfølging av tiltaks- og omsorgsplaner
- Individuell plan
- Ansvarsgrupper
- Kompetanseteam – tverrfaglige team
- Overgang fra barnehage til skole
- Fast kontaktperson hos barneverntjenesten
- Faste samarbeidsmøter
- Barneverntjenesten informerer på foreldremøter
- Informasjon om barnehagens samarbeid med andre⁷

³ Ot.prp.nr.44 (1991-1992)

⁴ Ot.prp.nr.44 (1991-1992)

⁵ Prop. 106 L 39 (2012–2013) Endringer i barnevernloven, s. 35-38

⁶ Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet «Veileder: Til barnets beste – samarbeid mellom barnehagen og barneverntjenesten» (2009).

⁷ Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet «Veileder: Til barnets beste – samarbeid mellom barnehagen og barneverntjenesten» (2009).

2.4.2 Tilbakemelding til melder

I barnevernloven § 6-4, andre og tredje ledd, blir det presisert at:

«offentlige myndigheter skal av eget tiltak, uten hinder av taushetsplikt, gi opplysninger til kommunens barneverntjeneste når det er grunn til å tro at et barn blir mishandlet i hjemmet eller det foreligger andre former for alvorlig omsorgssvikt (...), når et barn har vist vedvarende alvorlige atferdsvansker (...), eller når det er grunn til å tro at det er fare for utnyttelse av et barn til menneskehandel (...). Like med offentlige myndigheter regnes organisasjoner og private som utfører oppgaver for stat, fylkeskommune eller kommune. (...)

Også yrkesutøvere i medhold av helsepersonelloven, psykisk helsevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om familievernkontorer, meklingsmenn i ekteskapssaker (jf. lov om ekteskap), samt friskolelova plikter å gi opplysninger etter reglene i andre ledd.»

I § 6-7a første ledd fremgår det:

«Barneverntjenesten skal gi den som har sendt melding til barneverntjenesten (...) tilbakemelding. Tilbakemeldingen skal sendes innen tre uker etter at meldingen ble mottatt. Tilbakemelding kan unnlates i tilfeller der meldingen er åpenbart grunnløs, eller der andre særlige hensyn taler mot å gi tilbakemelding. «

Det går videre frem av andre ledd i samme paragraf at tilbakemeldingen skal bekrefte at meldingen er mottatt. Dersom meldingen kommer fra melder som omfattes av § 6-4, andre og tredje ledd (se over) skal tilbakemeldingen også opplyse om hvorvidt det er åpnet undersøkelsessak.

Tredje og fjerde ledd i § 6-7:

«Dersom det er åpnet undersøkelsessak, skal barneverntjenesten gi melder som omfattes av § 6-4 ny tilbakemelding om at undersøkelsen er gjennomført. Den nye tilbakemeldingen skal sendes innen tre uker etter at undersøkelsen er gjennomført og skal inneholde opplysninger om hvorvidt saken er henlagt, eller om barneverntjenesten følger opp saken videre.

Når barneverntjenesten skal iverksette eller har iverksatt tiltak som det er nødvendig at melder som omfattes av § 6-4 annet og tredje ledd får kjennskap til av hensyn til sin videre oppfølging av barnet, kan barneverntjenesten gi melder en tilbakemelding om tiltakene.»

3. Metode

Revisjonen vil samle inn data til forvaltningsrevisjonsprosjektet ved hjelp av dokumentanalyse, statistisk analyse, kvalitative intervju og stikkprøvegjennomgang.

3.1 Dokumentanalyse

Revisjonen vil samle inn styringsdokumenter og planer fra kommunen. Aktuelt materiale er for eksempel interne retningslinjer, handlingsplaner, maler, prosedyrebeskrivelser, årsmeldinger m.m. som er relatert til de områdene i regelverket som er under revisjon. Disse dokumentene vil bli benyttet både som bakgrunnsinformasjon, og som data til bruk i analyse av kommunen

3.2 Intervju

Revisjonen ønsker å gjennomføre intervju med utvalgte personer som arbeider i barneverntjenesten. Vi regner med å gjennomføre intervju med tre-fem personer.

I tillegg vil vi gjennomføre intervjuer med to-tre sentrale samarbeidspartnere internt i kommunen. Utvalg av intervjuobjekter vil bli gjort basert på opplysninger fra innsamlet data i undersøkelsen, når det gjelder hvilke samarbeidspartnere som er særlig relevante for barnverntjenesten. Aktuelle tjenester er skole, barnehage, helsestasjon m.v.

3.3 Stikkprøvegjennomgang

For å undersøke barneverntjenestens etterlevelse av regelverket vil vi gjennomgå til sammen 8-10 saksmapper fra barneverntjenestens arkiv.

Saksmappene vil bli valgt ut fra anonyme lister over saker. Innsamlet informasjon vil bli anonymisert. I samarbeid med barneverntjenesten vil vi finne fram til en hensiktsmessig metode for utvalg og gjennomgang av stikkprøver som sikrer familiene anonymitet i samsvar med personvernlova.

3.4 Statistiske analyser

Revisjonen vil gjennomgå statistikk fra KOSTRA for å belyse problemstillingene. Vi vil også hente inn aktuell statistikk som kommunen har rapportert til Fylkesmannen, og eventuelt til Bufetat.

3.5 Verifiseringsprosesser

Oppsummering av intervju blir sendt til intervjuobjekt for verifisering, og det er informasjon fra det verifiserte intervjuet som vil bli benyttet i rapporten. Faktadelen av rapporten vil sendes til rådmannen for verifisering. Deretter vil høringsutkast bli sendt til rådmannen for uttale. Rådmannens uttalelse vil bli vedlagt den endelige rapporten.

4. Tid og ressursbruk

4.1 Nøkkelpersonell

Stein Ove Songstad vil være oppdragsansvarlig partner for prosjektet. Director Birte Bjørkelo vil ha prosjektlederansvar og gjennomføre prosjektet sammen med konsulent Maja Finnes Sollid. Senior Manager Line M Johansen er utpekt som kvalitetssikrer.

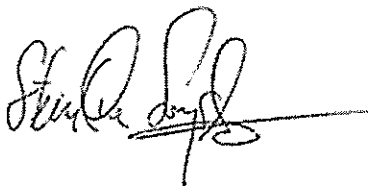
4.2 Tidsbruk

Med utgangspunkt i prosjektets art og den plan for gjennomføring som er foreslått, er det stipulert 272 timer på gjennomføring av prosjektet. Dette inkluderer forberedelser av prosjektet, utarbeidelse av problemstillinger og prosjektplan, forberedelser og gjennomføring av datainnsamlingen, analyse av data i forhold til revisjonskriterium, utarbeidelse og kvalitetssikring av rapport.

Oppstart av prosjektet og frist for gjennomføring av prosjektet vil bli bestemt etter nærmere avtale med kontrollutvalget.

Fakturering av kostnadene ved prosjektet vil skje i samsvar med avtale.

Bergen, 12. mai 2015

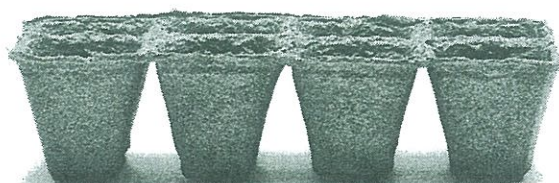

Stein Ove Songstad

Oppdragsansvarlig partner

Haugaland
Kontrollutvalgssekretariat IKS
Mottatt dato: 12.05.15
Journalført: 15/183/4ha
Arkivkode: 216

Prosjektplan/engasjementsbrev | Karmøy kommune Forvaltningsrevisjon av legetjenesten

1. Formål og problemstillinger

1.1 Bakgrunn

Deloitte har med utgangspunkt i bestilling fra kontrollutvalget 12.3.2015 utarbeidet prosjektplan for forvaltningsrevisjon av legetjenestene i Karmøy kommune.

Legetjenester er et av de prioriterte prosjektene i plan for forvaltningsrevisjon vedtatt av kontrollutvalget i Karmøy kommune. I analysegrunnlaget (risikokartleggingen) som ble utarbeidet som grunnlag for planen går det fram at gjennomsnittlig listelengde for fastleger i 2011 var lengre enn det som er gjennomsnittet i kommunegruppen. Det påpekes at legetjenesten ikke oppfattes å være tilstrekkelig robust i deler av Karmøy, og at det er ønskelig med flere leger i kommunen.

Oppdraget vil bli utført i samsvar med standard for forvaltningsrevisjon (RSK 001).

1.2 Formål og problemstillinger

Formålet med prosjektet er å vurdere om legetjenesten er organisert og blir gjennomført på en tilfredsstillende måte ut fra lover, regelverk og kommunen sine målsetninger.

Med bakgrunn i formålet er følgende problemstillinger formulert:

1. Er legetjenesten organisert og bemannet på en måte som sikrer faglig forsvarlig hjelp til innbyggerne?
 - Er det tilstrekkelig tilbud på fastlegetjenester?
 - I hvilken grad er det tilstrekkelig tilgang til allmennlegetjenester ved institusjoner og helsestasjoner?
 - I hvilken grad har legetjenesten et godt samarbeid med andre instanser?
 - I hvilken grad har kommunen satt i verk tiltak for å sikre rekruttering av leger?
2. Har kommunen etablert et system for internkontroll for å sikre at legetjenestene holder god kvalitet?
 - Er det etablert system og rutiner for å planlegge, organisere og utføre legetjenestene på en forsvarlig måte?
 - Blir det drevet et systematisk forbedringsarbeid basert på blant annet pasienter og pårørende sine erfaringer og tilbakemeldinger?
3. Er det etablert et system for informasjonssikkerhet for helseopplysninger?
4. I hvilken grad er smittevernarbeidet organisert på en hensiktsmessig måte?

I samsvar med standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001, vil revisjonen foreslå aktuelle tiltak basert på funn i undersøkelsen.

1.3 Avgrensinger

Kommunestyret i Karmøy vil 12.5.2015 behandle sak knyttet til framtidig organisering av legevakt.¹ Legevaktjenestene i kommunen er derfor ikke tatt med som en del av dette prosjektet.

¹ "Framtidig legevakt for Karmøy kommune - samlokalisert med kommunal øyeblikkelig hjelp." Saksnummer: 29/15.

2. Revisjonskriterier og metode

2.1 Revisjonskriterier

Innsamlet data vil bli vurdert opp mot revisjonskriterium i form av lover, regelverk og andre relevante kommunale vedtak og retningslinjer. Kriteriene vil bli utledet fra autoritative kilder i samsvar med kravene i gjeldende standard for forvaltningsrevisjon². Kriteriene under er ikke uttømmende for det som kan være relevant for prosjektet.

Kommunene sitt ansvar for helsetjenester er hjemlet i helse- og omsorgstjenesteloven.³ Blant helsetjenestene kommunen skal tilby er allmennlegetjeneste og legevaktordning.

Innenfor allmennlegetjenestene ligger blant annet oppgaver knyttet til fastlegeordningen⁴, skolehelsetjenester og legetjenester til institusjoner.⁵ Videre har kommunen oppgaver knyttet til smittevern (smittevernloven § 7-1⁶) og miljørettet helsevern (folkehelseloven kapittel 3).

Et grunnleggende krav til helsetjenestene, er at de skal oppfylle kravet til faglig forsvarlig virksomhet («forsvarlighet») i § 4 i helsepersonelloven). For å sikre at dette blir gitt, plikter kommunene å ha et system for internkontroll.⁷

For å sikre at elektronisk lagret pasientinformasjon er trygg og tilgjengelig, skal kommunen videre sette i verk tiltak for å sikre personvern og taushetsplikt etter helsepersonelloven, pasient- og brukerrettighetsloven, personopplysningsloven og helseregisterloven. Dette innebærer at kommunen må ha et velfungerende informasjonssikkerhetssystem.⁸

2.2 Metode

2.2.1 Dokumentanalyse

Dokument i form av blant annet lover og lovforarbeid, undersøkelser og teori på det aktuelle feltet, samt relevant informasjon om og dokumentasjon fra kommunen, vil bli brukt som bakgrunnsdata, revisjonskriterium og faktagrunnlag.

2.2.2 Statistikk

Foreliggende statistikk vil bli benyttet for å vurdere legetjenestene i Karmøy kommune opp mot sammenlignbare kommuner.

2.2.3 Intervju

Revisjonen ønsker å gjennomføre intervju med utvalgte personer i kommunen. Vi regner med å gjøre et utvalg på om lag 5-7 personer. Aktuelle personer for intervju vil bl.a. være helse- og omsorgssjef, avdelingssjef for helse og fungerende kommuneoverlege.

² RSK 001, standard for forvaltningsrevisjon.

³ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m (helse- og omsorgstjenesteloven), LOV 24.6.2011.

⁴ Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2

⁵ Se også Forskrift om fastlegeordning i kommunene. FOR-2012-08-29-842.

⁶ Lov om vern mot smittsomme sykdommer (smittevernloven), LOV 5.8.1994.

⁷ Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten, FOR 20.12.2002.

⁸ Disse kravene kommer blant annet frem i «Norm for informasjonssikkerhet i helsesektoren» (Se www.normen.no).

2.2.4 Verifiseringsprosesser

Oppsummering av intervju blir sendt til intervjuobjekt for verifisering og det er informasjon fra det verifiserte intervjuet som vil bli benyttet i rapporten. Høringsutkast til rapport vil bli sendt til rådmannen for verifisering og uttale. Rådmannen verifiserer faktadelen i rapporten og blir oppfordret til å gi en uttale til de vurderinger og forslag til tiltak som følger av rapporten. Rådmannen sin uttale vil bli vedlagt den endelige rapporten.

3. Tid og ressursbruk

3.1 Nøkkelpersonell

Stein Ove Songstad vil være prosjektansvarlig partner. Manager Gunnar Husabø vil være prosjektleder. Konsulent Maja Finnes Sollid vil være prosjektdeltaker, og senior manager Line M. Johansen vil være kvalitetssikrer for prosjektet.

3.2 Tidsbruk

Med utgangspunkt i prosjektets art og den planen som er lagt for hvordan det skal bli gjennomført, er det stipulert at det vil ta omlag 188 timer å gjennomføre prosjektet. Dette inkluderer forberedelse av prosjektet, utarbeiding av problemstillinger og prosjektplan, forberedelse og gjennomføring av datainnsamling, analyse av empiri i henhold til revisjonskriterium, og utarbeiding og kvalitetssikring av rapport.

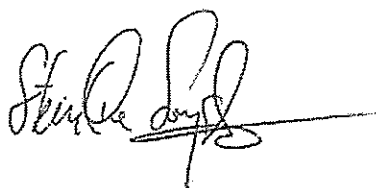
Tidsestimatet inkluderer ikke forberedelse og presentasjon av rapport i kommunestyret. En slik presentasjon vil bli fakturert per forbruk, opptil 6 timer. Ved utløsning av denne opsjonen vil den totale rammen for prosjektet være 194 timer.

Oppstart av prosjektet og frist for gjennomføring av prosjektet vil bli bestemt etter nærmere avtale med kontrollutvalget.

For å kunne gjennomføre prosjektet innen denne fristen og med stipulert timebruk er det nødvendig at kommunen innen rimelig tid stiller dokumentasjon tilgjengelig og at utvalgte personer stiller til og verifiserer intervju.

Fakturering av kostnadene ved prosjektet vil skje i samsvar med inngått kontrakt.

Bergen, 12.5.2015

Stein Ove Songstad
prosjektansvarlig partner